

**Київський національний торговельно-економічний університет
Факультет міжнародної торгівлі та права
Кафедра філософії, соціології та політології**

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС)

Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	054 «Соціологія»
Спеціалізація	«Соціологія економічної діяльності»
Освітній ступінь	«бакалавр»

Київ 2020

ВСТУП

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – це система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти.

Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після успішного вивчення дисципліни, проходження виробничої практики та атестації за умови позитивного оцінювання досягнутих результатів навчання. Трансферу та накопиченню кредитів сприяє використання ключових документів ЄКТС.

Ключовими документами ЄКТС є каталог дисципліни (інформаційний пакет), аплікаційна форма, угода про навчання, академічна довідка, додаток до диплома про вищу освіту європейського зразка.

Оцінювання результатів навчання студентів передбачає проведення таких контрольних заходів: вхідний, поточний та підсумковий контроль, атестація. Результати навчання студентів у КНТЕУ оцінюються за 100-баловою шкалою, де 60–100 балів – результати навчання, що дають студенту право здобути кредити ЄКТС, 0–59 балів – незадовільні результати навчання, що не дають студенту право здобути кредити ЄКТС. Оцінювання результатів навчання студента відображається у спосіб, який є загальнозрозумілим і визнається у різних закладах освіти, для цього використовується довідник з розподілу оцінок КНТЕУ.

Довідник з розподілу оцінок КНТЕУ

Бали КНТЕУ	Відсоток балів відносно загальної кількості одержаних прохідних балів	Кумулятивний відсоток отриманих прохідних балів
90–100	20	20
82–89	10	30
75–81	20	50
69–74	10	60
60–68	40	100

© Київський національний торговельно-економічний університет, 2020

1.1. Назва та адреса.

Київський національний торговельно-економічний університет

Адреса: вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156

телефон (044) 513-33-48, (044) 531-47-41

факс (044) 544-39-74

Електронна пошта: knute@knute.edu.ua

Офіційний сайт: <https://knute.edu.ua/>

1.2. Опис закладу (зокрема тип і статус).

Київський національний торговельно-економічний університет – один із найавторитетніших закладів вищої освіти України. Його історія бере початок з 1946 р. Указом Президента України у 2000 р. університету надано статус національного. У 2006 р. КНТЕУ приєднався до Великої хартії університетів.

Університет займає лідируючі позиції в системі національної вищої освіти. КНТЕУ зберігає високі показники якості освітньої діяльності та закріплено лідируючі позиції у системі національної вищої освіти. Згідно з підсумками вступної кампанії університет за результатами оприлюдненого МОН України рейтингу за кількістю поданих заяв (33215 заяв) зберіг лідерські позиції серед провідних освітніх закладів України, увійшовши до п'ятірки найпопулярніших серед вступників ЗВО, а за кількістю поданих заяв серед економічних закладів вищої освіти КНТЕУ залишається лідером в Україні; за даними рейтингу «ТОП-200 Україна 2019» Міністерства освіти і науки України університет зайняв високі позиції.

КНТЕУ – це 5 навчальних інститутів, 9 коледжів і 2 вищих комерційних училища, розташованих у Києві, Харкові, Вінниці, Чернівцях, Хмельницькому, Ужгороді, Коломиї, Бурштині, Житомирі та Одесі.

У базовому закладі в м. Києві функціонують 6 факультетів: міжнародної торгівлі та права; економіки, менеджменту та психології; фінансів та обліку; інформаційних технологій; ресторанно-готельного та туристичного бізнесу; торгівлі та маркетингу.

В університеті навчається близько 35 тис. студентів, з них майже 18 тис. – у базовому закладі за 23 бакалаврськими та 17 магістерськими спеціальностями, 53 бакалаврськими (з них 2 англійською мовою викладання) та 52 магістерськими (з них 10 англійською мовою викладання) освітніми професійними програмами.

КНТЕУ здійснює підготовку та підвищення кваліфікації фахівців із зовнішньої і внутрішньої торгівлі, економіки, міжнародних економічних відносин, публічного управління та адміністрування, фінансів і банківської справи, страхування, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, обліку і оподаткування, фінансового контролю та аудиту, менеджменту, маркетингу, журналістики, права, міжнародного права, туризму, готельного і ресторанного

бізнесу, харчових технологій, психології, філології, соціології та IT-галузі: кібербезпеки, інженерії програмного забезпечення, комп'ютерних наук, системного аналізу.

В університеті створено сучасну базу для науково-дослідної роботи, розроблено унікальну методику для підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів: діє 15 освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії, функціонує 7 спеціалізованих вчених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій за 12 спеціальностями.

КНТЕУ має потужний науково-педагогічний колектив, здатний успішно вирішувати поставлені завдання. Творчі наукові колективи університету плідно працюють над розв'язанням актуальних наукових проблем, результати досліджень публікуються у наукових журналах «Вісник КНТЕУ», «Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право», міжнародному науково-практичному журналі «Товари і ринки».

Частка докторів наук у 2019 р. у загальній чисельності науково-педагогічних працівників становила 18%, кандидатів наук – 62,2%, тобто частка працівників з науковим ступенем становила 80%. Фахівці КНТЕУ беруть активну участь у розробленні стратегічних напрямів забезпечення якості освіти, залучені до складу комісій МОН України, інших міністерств і відомств.

До складу КНТЕУ входять: Інститут вищої кваліфікації, Центр європейської освіти, Відділ супроводу дистанційного навчання, де здійснюється підготовка та перепідготовка фахівців без відриву від основної професійної діяльності, Центр підготовки до ЗНО, Підготовче відділення для іноземців та осіб без громадянства, Центр розвитку кар'єри, Центр трансферу технологій, Центр педагогічних та психологічних досліджень, Вища школа педагогічної майстерності, Центр укладання договорів, Навчально-виробниче об'єднання, Центр бізнес-тренінгу, Науково-технічний центр сертифікації продукції, послуг та систем якості. На базі університету функціонують юридична клініка «Центр правового захисту», що надає безкоштовну правову допомогу, та Центр медіації. Інститут вищої кваліфікації (ІВК) забезпечує реалізацію концепції освіти протягом життя, підвищення кваліфікації, надає освітні послуги міжнародного рівня з підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних працювати в економічних умовах сьогодення й успішно конкурувати як на вітчизняному, так і на міжнародному ринках праці (програми МВА, другої вищої освіти, перепідготовки та підвищення кваліфікації).

Вперше серед ЗВО України Система управління якістю КНТЕУ сертифікована на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015. Гармонійною її складовою є система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Функціонують стандарти вищої освіти в КНТЕУ як сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності за кожним рівнем вищої освіти у межах кожної спеціальності та спеціалізації.

Однією із вагомих переваг КНТЕУ є матеріально-технічна база європейського рівня. Навчальні аудиторії оснащені сучасним демонстраційним обладнанням, лабораторії – необхідним устаткуванням. Загалом в університеті налічується 51 комп'ютерний кабінет. В університеті відкрито SMART-бібліотеку, в якій створено відкритий простір, зонований для читання, проведення лекцій, майстер-класів, презентацій і зручної роботи відвідувачів з комп'ютерами, шоломами віртуальної реальності та власними гаджетами. Також надаються послуги мультимедійної бібліотеки, де створений масив електронних документів (понад 2 900 примірників) та доступ до електронних повнотекстових баз документів, зокрема таких, як EBSCO Publishing, GMID – глобальна база даних ринкової інформації дослідницької компанії Euromonitor International, законодавча база України (НАУ), відкриті Архіви України, універсальна база даних компанії «East View Information Services». У відкритому доступі існує сучасна зона коворкінгу «KNUTE HUB» – новий простір для творчої інтелектуальної креативної роботи, який облаштований трьома робочими зонами, залом зустрічей, відпочинку та конференц-залом. На території комплексу діє VR-студія з окулярами віртуальної реальності Oculus Rift та шоломи VR HTC Vive, зона для кіберспортсменів – Cybersport zone.

Для студентства створені сприятливі соціально-побутові умови: 6 гуртожитків, 7 кафетеріїв та 4 їдальні, медпункт, пральня та інші побутові пункти. До послуг студентів спортивний комплекс, до якого входять футбольне поле зі штучним покриттям, майданчики для спортивних ігор у баскетбол, волейбол, настільний теніс, великий теніс тощо та тренажерні зали. Студенти та співробітники мають змогу відпочивати на базах університету на узбережжі Чорного моря.

КНТЕУ укладено численні угоди про творчу науково-технічну співдружність та співпрацю у сфері підготовки спеціалістів за усіма спеціальностями, зокрема з Міністерством економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України, Міністерством фінансів України, Міністерством закордонних справ України, Державною фіскальною службою України, Державною казначейською службою України, Антимонопольним комітетом України, Державною аудиторською службою України, Пенсійним фондом України, Рахунковою палатою України, Національним банком України, провідними комерційними банками, торговельними та готельно-ресторанними мережами, рекламними агентствами, логістично-розподільчими центрами та іншими організаціями і установами.

Встановлено та підтримуються творчі зв'язки з більш ніж 100 закладами вищої освіти, міжнародними центрами та установами з 30 країн світу. Здійснюється обмін викладачами, студентами, виконуються

міжнародні проекти стосовно інтеграції вищої освіти, вдосконалення освітніх програм різних ступенів підготовки та перепідготовки спеціалістів, студенти проходять практику у шести зарубіжних країнах.

Університет – член престижних міжнародних організацій: Європейського центру публічного права, Великої хартії університетів, Університетського агентства франкофонії, Міжнародного товариства товарознавців і технологів, Світової асоціації відпочинку та рекреації, Всесвітньої організації кулінарних союзів, Європейської академії ритейлу, Міжнародної асоціації вузів з підготовки фахівців харчової промисловості.

Серед випускників університету – відомі громадські діячі, керівники органів державної влади та управління, організацій і підприємств, дипломатичні працівники та науковці, бізнесмени.

1.3. Академічні органи.

**Мазаракі
Анатолій
Антонович** Ректор, доктор економічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки та лауреат Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій

**Притульська
Наталія
Володимирівна** Перший проректор з науково-педагогічної роботи, доктор технічних наук, професор

**Мельниченко
Світлана
Володимирівна** Проректор з наукової роботи, доктор економічних наук, професор

**Сай
Валерій
Миколайович** Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, кандидат економічних наук, доцент, дипломатичний радник I класу

**Вовк
Галина
Миколаївна** Проректор з адміністративно-господарської роботи

1.4. Академічний календар.

Початок навчальних занять – 1 вересня.

Завершення навчальних занять – 30 червня.

Освітній процес здійснюється за семестрами.

Тривалість семестрів, практичної підготовки, екзаменаційних сесій, атестацій, канікул визначається графіком освітнього процесу на кожен рік.

1.5. Перелік запропонованих освітніх програм.

Шифр та найменування галузі знань	Початковий рівень (короткий цикл)	Перший (бакалаврський) рівень		Другий (магістерський) рівень	
		Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація
01 Освіта		017 Фізична культура і спорт	Спортивний менеджмент		
03 Гуманітарні науки		035 Філологія	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська		
05 Соціальні та поведінкові науки	051 Економіка	051 Економіка	Цифрова економіка (Digital economics)	051 Економіка	Цифрова економіка (Digital economics)
			Міжнародна економіка		Міжнародна економіка
			International economics – англійська		International economics – англійська
			Економіка бізнесу		Економіка та безпека бізнесу
			Економіка торгівлі		Фінансовий менеджмент
			Економіка галузевих ринків		Financial management – англійська
		052 Політологія	Політологія		

Продовження таблиці

Шифр та найменування галузі знань	Початковий рівень (короткий цикл)	Перший (бакалаврський) рівень		Другий (магістерський) рівень	
		Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація
	053 Психологія	053 Психологія	Практична психологія	053 Психологія	Психологія
	054 Соціологія	054 Соціологія	Соціологія економічної діяльності	–	–
06 Журналістика	061 Журналістика	061 Журналістика	Реклама і зв'язки з громадськістю	061 Журналістика	Реклама
07 Управління та адміністрування	071 Облік і оподаткування	071 Облік і оподаткування	Облік і оподаткування	071 Облік і оподаткування	Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі
					Облік і податковий консалтинг

Шифр та найменування галузі знань	Початковий рівень (короткий цикл)	Перший (бакалаврський) рівень		Другий (магістерський) рівень	
		Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація
				Фінансовий контроль та аудит	
072 Фінанси, банківська справа та страхування	072 Фінанси, банківська справа та страхування	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Публічні фінанси	072 Фінанси, банківська справа та страхування	Публічні фінанси
			Податковий менеджмент		Міжнародні фінанси
			Банківська справа		Управління банківським бізнесом
			Управління державними фінансовими ресурсами		Державний аудит
			Фінансове посередництво		Фінансове посередництво
			Страховий бізнес		Financial intermediation – англомовна
			Корпоративні фінанси		Страховий менеджмент
			Міжнародні фінанси		Корпоративні фінанси
073 Менеджмент	073 Менеджмент	073 Менеджмент	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	073 Менеджмент	Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
			Management of foreign economic activities – англомовна		Management of foreign economic activities – англомовна
			Управління бізнесом		Управління бізнесом
			Торговельний менеджмент (Trade management)		Торговельний менеджмент
			Менеджмент персоналу (HR management)		Trade management – англомовна
					Менеджмент персоналу (HR management)

Продовження таблиці

Шифр та найменування галузі знань	Початковий рівень (короткий цикл)	Перший (бакалаврський) рівень		Другий (магістерський) рівень	
		Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація
			Промисловий менеджмент (Industrial management)		Готельний і ресторанний менеджмент
			Готельний і ресторанний менеджмент		Hotel and Restaurant

Шифр та найменування галузі знань	Початковий рівень (короткий цикл)	Перший (бакалаврський) рівень		Другий (магістерський) рівень	
		Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація
			Туристичний менеджмент		management – англомовна
					Туристичний та курортно-рекреаційний менеджмент
					Tourist and resort-recreational management – англомовна
					Лакшері менеджмент (Luxury Management)
					Міжнародний спортивний менеджмент та рекреація
			Менеджмент антимонопольно і діяльності		Управління в сфері економічної конкуренції
075 Маркетинг	075 Маркетинг	075 Маркетинг	Маркетинг	075 Маркетинг	Маркетинг менеджмент (Marketing management)
			Рекламний бізнес		Рекламний бізнес
					Бренд-менеджмент
					Цифровий маркетинг (Digital marketing)
076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Оптова і роздрібна торгівля	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Організація оптової та роздрібної торгівлі
			Товарознавство і комерційна логістика		Товарознавство і комерційна логістика
			Товарознавство та організація зовнішньої торгівлі		Товарознавство та організація зовнішньої торгівлі
			Митна справа		Митна справа
					Customs – англомовна
			Логістична діяльність		Логістика та управління ланцюгами постачання
					Категорійний менеджмент у ритейлі (Cat Management)
					Категорійний менеджмент у ритейлі (Cat Management)

Продовження таблиці

Шифр та найменування галузі знань	Початковий рівень (короткий цикл)	Перший (бакалаврський) рівень		Другий (магістерський) рівень	
		Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація
08 Право	081 Право	081 Право	Комерційне право	081 Право	Комерційне право
			Фінансове право		Фінансове право
			Правове забезпечення безпеки підприємницької діяльності		Правове забезпечення безпеки підприємницької діяльності
			Цивільне право і процес		Цивільне право і процес
12 Інформаційні технології	121 Інженерія програмного забезпечення	121 Інженерія програмного забезпечення	Інженерія програмного забезпечення (Software Engineering)	121 Інженерія програмного забезпечення	Інженерія програмного забезпечення (Software Engineering)
	122 Комп'ютерні науки	122 Комп'ютерні науки	Комп'ютерні науки	122 Комп'ютерні науки	Комп'ютерні науки
	124 Системний аналіз	124 Системний аналіз	Інформаційні технології та бізнес-аналітика (Data Science)	–	–
	125 Кібербезпека	125 Кібербезпека	Безпека інформаційних і комунікаційних систем в економіці	–	–
		126 Інформаційні системи та технології	Інформаційні системи та технології		
18 Виробництво та технології	181 Харчові технології	181 Харчові технології	Технологія та організація ресторанного бізнесу	181 Харчові технології	Інноваційні технології в ресторанному бізнесі
					Крафтові технології
24 Сфера обслуговування	241 Готельно-ресторанна справа	241 Готельно-ресторанна справа	Готельно-ресторанна справа	241 Готельно-ресторанна справа	Готельний і ресторанний девелопмент
					Ресторанний бізнес
					Міжнародний готельний бізнес
					International hotel business – англомова
	242 Туризм	242 Туризм	Міжнародний туризм	242 Туризм	Міжнародний туристичний бізнес
		Економіка і організація туризму		International tourist business – англомова	
		Цифровий туризм		Міжнародний івент-менеджмент в туризмі	

Закінчення таблиці

Шифр та найменування галузі знань	Початковий рівень (короткий цикл)	Перший (бакалаврський) рівень		Другий (магістерський) рівень		
		Спеціальність	Спеціалізація	Спеціальність	Спеціалізація	
28 Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	Публічне управління та адміністрування	
29 Міжнародні відносини	292 Міжнародні економічні відносини	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародний бізнес	
			Міжнародна торгівля			Світова торгівля
			Міжнародний маркетинг			
	293 Міжнародне право	293 Міжнародне право	Міжнародне право	293 Міжнародне право	Міжнародне право	

1.6. Вимоги щодо прийому, у тому числі мовна політика та процедури реєстрації.

Інформація щодо умов прийому на навчання за освітніми ступенями «бакалавр» «магістр» розміщена на сайті Київського національного торговельно-економічного університету
<https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=6040&uk>

1.7. Механізми для визнання кредитної мобільності та попереднього навчання (неформального та інформального).

Механізми для визнання кредитної мобільності та попереднього навчання здійснюються відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положень «Про організацію освітнього процесу студентів», «Про порядок реалізації права на академічну мобільність у КНТЕУ» та угод про навчання за умовами академічної мобільності.

Визнання кредитної мобільності здійснюється на основі таких документів:

- каталог курсу;
- угода про навчання;
- академічна довідка;
- сертифікат про навчальну практику.

За умовами кредитної мобільності студенту перезараховуються всі кредити, які він отримав поза місцем основного навчання, що є компонентами освітньої програми.

1.8. Політика розподілу кредитів ЄКТС (інституційна кредитна рамка).

Розподіл кредитів ЄКТС ґрунтується на офіційній тривалості циклу

програми навчання та визначається навчальним планом. КНТЕУ розподіляє кредити між навчальними дисциплінами самостійно. Кредити розподіляються на всі дисципліни, які вивчають студенти, виробничу практику, виконання випускних кваліфікаційних проєктів (робіт), атестацію. Кредити присвоюються після закінчення вивчення дисципліни за умови успішного складання підсумкового контролю, проходження виробничої практики та атестації.

1.9. Механізми академічного управління.

Механізми академічного управління у КНТЕУ визначені у таких положеннях, як:

- Положення про організацію освітнього процесу студентів;
- Положення про дистанційне навчання у КНТЕУ;
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у КНТЕУ;
- Положення про індивідуальний навчальний план студента КНТЕУ;
- Положення про самостійну роботу студентів і аспірантів КНТЕУ;
- Положення про організацію виконання та захисту курсових робіт (проєктів) у КНТЕУ (нова редакція зі змінами та доповненнями);
- Положення про проведення практики студентів у КНТЕУ / Порядок організації практики студентів за кордоном;
- Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти КНТЕУ;
- Положення про випускну кваліфікаційну роботу;
- Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації у КНТЕУ;
- Положення про процедуру і підстави для видачі документів про вищу освіту державного зразка у КНТЕУ;
- Положення про систему рейтингового оцінювання діяльності студентів КНТЕУ.

2. Ресурси та послуги.

2.1. Відділ обліку студентів.

У відділі обліку студентів університету зберігаються особові справи, документи про освіту, трудові книжки студентів, які навчаються в

університеті. Основними завданнями працівників відділу обліку студентів є:

- 1) своєчасне внесення поточних змін в особові справи;
- 2) зберігання документів у належному стані;
- 3) надання інформації за письмовими запитами будь-яких інстанцій;
- 4) надання студентам інформації;
- 5) ведення військового обліку військовозобов'язаних та призовників;
- 6) видача довідок за формою ф.17 для райвійськкоматів;
- 7) оформлення особових карток форми П-2;
- 8) прийом студентів пільгової категорії.

2.2. Умови розміщення/забезпечення проживання

На території студентського містечка є чотири гуртожитки, розташовані за 5 хв ходи від головного навчального корпусу та за 15 хв від станцій метро «Лісова» та «Чернігівська». До центру міста (вул. Хрещатик) можна доїхати за 30 хв. Поблизу університету є лісопаркова зона та Парк Кіото. Ще один гуртожиток № 6 розташований за адресою: вул. Лобачевського, 23 (за 20 хв від головного навчального корпусу).

У гуртожитках є кімнати на 3, 4, 5, 6 ліжко-місць, кухні на кожному поверсі, санвузли та централізована пральня.

Студенти з інших міст поселяються до гуртожитків згідно зі списком, сформованим приймальною комісією і переданим до дирекції студмістечка. Між університетом і студентом укладається контракт на право проживання студента в гуртожитку, в якому встановлені права і обов'язки мешканців та відповідальність обох сторін.

Адреси гуртожитків:

- № 1 – вул. Д. Мілютенка, 8, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-49-05, (044) 531-49-67;
- № 2 – вул. Д. Мілютенка, 6, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-48-91, (044) 519-37-41, 513-11-82;
- № 3 – вул. М. Матеюка, 2, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-49-28, (044) 513-13-32;
- № 4 – вул. М. Матеюка, 2-а, м. Київ, 02156;
тел. (044) 531-47-62, (044) 531-47-99.
- № 6 – вул. Лобачевського, 23, м. Київ, 02090;
тел. (044) 574-15-46, (044) 574-16-83

2.3. Харчування.

В університеті працюють чотири сучасні їдальні: у корпусах Б, Д, Е та Н (вул. Чигоріна, 57а). У кожній з них є можливість якісно та збалансовано харчуватися за помірними цінами, зокрема у кафе-їдальні «Венеція» (у корпусі Б) представлені страви італійської кухні.

Середня вартість сніданку у їдальні університету становить від 30 до 40 грн; обіду – від 40 до 50 грн; вечері – від 30 до 40 грн.

Щодня в усіх навчальних корпусах працюють кафе, де також можна придбати страви власного виробництва: основні страви (понад 100 видів), гарніри (понад 60 видів), холодні страви (понад 60 видів), холодні та гарячі напої, кондитерські вироби та десерти, вироблені у власному кондитерському цеху (понад 90 видів). У навчальних корпусах, гуртожитках функціонують торговельні автомати з гарячими та холодними напоями, кондитерськими виробами.

2.4. Вартість проживання.

Вартість проживання здобувачів вищої освіти у гуртожитках КНТЕУ встановлюється спільним наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства фінансів України і Міністерства охорони здоров'я України від 28.03.2011 № 284/423/173 у розмірі 40 відсотків від розміру мінімальної академічної стипендії.

2.5. Фінансова підтримка для студентів.

2.5.1. Стипендіальне забезпечення студентів.

Студентам денної форми навчання, які навчаються коштом державного бюджету, за результатами семестрового контролю на підставі рейтингу успішності призначається академічна стипендія.

Студентам першого року навчання на перший семестр академічна стипендія призначається відповідно до рейтингу за результатами конкурсних балів під час вступу до КНТЕУ.

За особливі успіхи у навчанні, участь у науковій та громадській роботі студентам університету можуть призначатися іменні академічні стипендії Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Київського міського голови та ін.

Також за успіхи у навчанні, участь у науковій, громадській та спортивній діяльності студенти можуть заохочуватися цінними подарунками та грошовими преміями.

Призначення і виплата стипендії студентам, які є іноземними громадянами та особам без громадянства, здійснюється відповідно до міжнародних договорів України та чинних нормативно-правових актів. Студентам-іноземцям, які вступили на навчання до КНТЕУ відповідно до міжнародних договорів, якими передбачено стипендію, академічна стипендія призначається до першого семестрового контролю у мінімальному розмірі.

Студентам, які навчаються згідно з угодами, укладеними між КНТЕУ та фізичними або юридичними особами, стипендія може виплачуватися коштом цих осіб, якщо це передбачено умовами угоди.

Студентам пільгових категорій, визначених нормативно-правовими актами України (студентам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, студентам з особливими потребами, студентам з малозабезпечених сімей, постраждалим від аварії на ЧАЕС, учасникам бойових дій та їхнім дітям, внутрішньо переміщеним особам та ін.), призначаються соціальні стипендії.

Розмір академічних та соціальних стипендій встановлює Кабінет Міністрів України.

2.5.2. Пільгова оплата за проживання у гуртожитках.

Студенти пільгових категорій, визначених законами України та постановами Кабінету Міністрів України (студенти з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, учасники бойових дій та їхні діти, внутрішньо переміщені особи, студенти з особливими потребами та ін.) мають право на першочергове поселення до гуртожитків.

Студенти з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, учасники бойових дій, особи з особливими потребами внаслідок війни, постраждалі учасники Революції Гідності мають право на безкоштовне проживання у гуртожитках до закінчення навчання у КНТЕУ.

Діти загиблих у районі АТО, бойових дій чи збройних конфліктів, під час участі у Революції Гідності, діти учасників бойових дій, осіб з особливими потребами внаслідок війни, постраждалих учасників Революції Гідності мають право на безкоштовне проживання у гуртожитках до закінчення навчання, але не довше, ніж до досягнення ними 23 років.

Студенти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи, а також студенти, які постійно проживають на лінії зіткнення, мають право на пільгову оплату проживання у гуртожитках у розмірі 50% від встановленої вартості проживання (не довше ніж до досягнення ними 23 років).

2.5.3. Фінансове забезпечення студентів з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також особи, які під час навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, зараховуються на повне державне утримання та отримують компенсацію на харчування, придбання навчальної літератури та інші виплати, передбачені чинним законодавством.

2.6. Медичні послуги.

На території студентського містечка функціонує медичний пункт, де працюють дільничний терапевт, медична сестра та 2 фельдшери, які

здійснюють прийом студентів, профілактичні щеплення, маніпуляційні процедури, проводять санітарно-просвітницьку роботу.

Медичне обслуговування іноземних громадян, які тимчасово перебувають на території України, здійснюється у державних та комунальних закладах охорони здоров'я за власні кошти іноземця, у тому числі за договорами медичного страхування зі страховиками України.

2.7. Страхування.

Медична допомога надається іноземцям або особам без громадянства відповідно до вимог, установлених законодавством України.

Надання медичної допомоги іноземним громадянам здійснюється відповідно до Порядку надання медичної допомоги іноземцям та особам без громадянства, які тимчасово перебувають на території України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 червня 2011 р. № 667 та ст. 44 Закону України «Про страхування».

Іноземці та особи без громадянства можуть звернутися по медичну допомогу, в тому числі екстрену, до будь-якого державного або комунального закладу охорони здоров'я.

Оплата вартості медичної допомоги, у тому числі екстреної, здійснюється іноземцем або особою без громадянства у разі відсутності у них договорів страхування та страховиком-резидентом за наявності в іноземця відповідного договору страхування.

У разі необхідності університет сприяє оформленню медичного полісу з надання медичної допомоги.

2.8. Умови для студентів з обмеженими та особливими потребами.

В університеті організація освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням чинних норм законодавства.

Керівництвом університету створено сприятливі умови для навчання та проживання і постійно приділяється увага для їх покращання.

Студенти з особливими потребами (I–III група) отримують соціальну стипендію відповідно до Постанови від 28 грудня 2016 р. № 1045 «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) закладів вищої освіти».

Для забезпечення освітніх потреб молоді з особливими потребами та безперешкодного доступу до університету всі навчальні корпуси обладнані пандусами, поручнями та світловими вимикачами на рівні доступу людини, яка сидить.

Зокрема, навчальний корпус А обладнаний підйомною платформою та ліфтом для осіб з обмеженими фізичними можливостями, навчальний корпус Д, актові зала (Конгрес-центр), гуртожитки № 2, № 4 – пандусами

для заїзду візків та поручнями. Студенти з вадами опорно-рухового апарату отримують ключі від ліфтів.

Усі основні приміщення університету мають природне освітлення, враховано розташування меблів і обладнання відповідно до санітарних вимог. У центральному корпусі та Конгрес-центрі обладнані санвузли для осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Для поліпшення умов проживання в гуртожитках студентів з обмеженими фізичними можливостями є спеціально обладнані кімнати (туалет та ванна, обладнані спеціальними поручнями).

2.9. Навчальне обладнання.

Бібліотека КНТЕУ є інформаційно-навчальним, культурно-освітнім структурним підрозділом університету з універсальними фондами документів. Основна мета діяльності бібліотеки – створення умов для ефективної наукової роботи та організації освітнього процесу, активне сприяння впровадженню перспективних навчальних технологій. Адміністрація університету сприяє заходам щодо розширення інформаційних ресурсів у бібліотеці, створення доступності та зручності у користуванні книжковим фондом. Фонди бібліотеки є універсальною базою для освітнього процесу та наукових досліджень у сфері економіки торгівлі, економіки і фінансів, менеджменту, бізнесу тощо. Це один із основних інформаційних ресурсів бібліотеки КНТЕУ, який становить понад 1 млн примірників книг, періодичних видань, дисертацій та авто ів, навчально-методичних матеріалів, видань на електронних носіях. Щорічне поповнення фондів бібліотеки становить понад 8000 примірників книг, періодичних видань України та зарубіжних країн – понад 100 найменувань.

Бібліотека має сучасну матеріально-технічну базу. Встановлено 86 комп'ютерів та 3 потужні сервери, створено необхідні умови для ефективного обслуговування користувачів, організації фондів документів, електронних каталогів, виставок документів. Уся площа бібліотеки має покриття Wi-Fi.

До послуг користувачів бібліотеки – 11 читальних залів з фондами відкритого доступу, 7 абонементів, зал Bibliometrics (повнотекстові електронні ресурси), SMART-бібліотека, унікальна VR-студія, зона Кіберспорту, оновлені зали нових надходжень літератури та іноземної літератури, МБА, спеціальні сектори – методичних видань КНТЕУ, фонд дисертацій та авто ів, комфортні зони відпочинку з настільним футболом, шахами та шашками.

Усі процеси роботи у бібліотеці автоматизовано: комплектування фонду документів, наукова обробка документів, видача документів користувачам, пошук наявності документів в електронних каталогах здійснюється за допомогою автоматизованої бібліотечно-інформаційної

системи «УФД/Бібліотека». Для запису та користування бібліотекою впроваджено цифровий підпис (PIN-CODE) в електронний формуляр користувача.

Зал Bibliometrics надає вільний доступ до повнотекстових та наукометричних баз даних у режимі онлайн. Містить базу даних електронних підручників, навчальних програм, відеокурсів на електронних носіях з можливістю копіювання та подальшого опрацювання знайденої інформації.

До послуг користувачів – доступ (за допомогою мережі Інтернет) до фондів вітчизняних і зарубіжних бібліотек та наступних баз даних:

- Наукометрична база даних **SCOPUS** – бібліографічна і вивна база даних, інструмент для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях.

- Наукометрична дослідницька інформаційна система **Web of Science** – є найбільшою вивною базою даних і пропонує дослідникам, викладачам і студентам швидкий доступ до якісної міждисциплінарної релевантної інформації.

- Повнотекстова база даних **ScienceDirect** – провідна інформаційна платформа Elsevier для науковців, викладачів, студентів, яка містить 25% світових наукових публікацій.

- Повнотекстова та бібліографічна база даних матеріалів зарубіжних періодичних видань з різних галузей знань видавництва **EBSCO**.

- **База даних економіки та права** – зовнішньоекономічні показники країн світу.

- **Відкриті Архіви України** депозитарій наукових статей, монографій, методичних матеріалів науковців та викладачів різних університетів України.

- Доступ до електронних версій навчально-методичних матеріалів, розроблених викладачами університету для всіх факультетів.

- Доступ до електронного каталогу.

SMART-бібліотека – це відкритий простір, поділений на читання, проведення конференцій, лекцій, майстер-класів, презентацій, використовуючи SMART-wall (інтерактивну стіну) та плазмову панель. Облаштовані робочі місця з комп'ютерами, зона віртуальної реальності з шоломом віртуальної реальності HTC Vive та окулярами віртуальної реальності Oculus Rift. Для відпочинку та дозвілля облаштовано зону для інтелектуальних настільних ігор, у холі читального залу встановлено настільний футбол, шахівницю з великими шахами та шашки. SMART-бібліотека пропонує різні напрями діяльності для проведення навчання та має усі технічні можливості для креативного проведення часу молоді.

VR-студія оснащена окулярами віртуальної реальності Oculus Rift, комп'ютерами для індивідуальної роботи або з власним ноутбуком, або телефоном. Для виконання колективних завдань є SMART-wall з підключенням до Всесвітньої мережі. Спеціально облаштовано «куточок», що слугує відеостудією для блогерів та запису інтерв'ю. Це особливо актуально для студентів, які вивчають журналістику та PR.

На сайті бібліотеки КНТЕУ (www.lib.knute.edu.ua) представлена повна інформація про бібліотеку, її фонди та послуги, електронний каталог та інші електронні ресурси (наукометричні, бібліографічні, повнотекстові бази даних). Читачеві доступні також інструкції з пошуку, рекламна та пізнавальна інформація для користувачів, віртуальні книжкові виставки, 3D-екскурсії, звіти про заходи, що відбуваються у бібліотеці. Пошук документів, складання списків документів та надсилання їх на власну електронну адресу можна здійснювати з мобільних пристроїв (смартфонів та планшетів з операційною системою Android) за допомогою мобільного додатка. Вебсайт дає бібліотеці можливість покращувати співпрацю бібліотеки з користувачами, а також презентувати свої здобутки, створюючи свій позитивний імідж.

Впровадження нових технологій дає змогу бібліотеці значно розширити інформаційне забезпечення користувачів, що впливає на якість освітнього процесу. Співпраця зі структурними підрозділами КНТЕУ (факультети, кафедри, наукові та службові відділи) за допомогою адресного інформування про нові надходження через особистий кабінет користувача корпоративної програми Office 365 має за мету поліпшення використання бібліотечних фондів та інформаційних ресурсів. Багатоаспектний книжковий фонд, комп'ютерна мережа бібліотеки, довідково-інформаційний апарат, бібліотечні інновації, впровадження прогресивних технологій, досвідчені професійні кадри, сучасний дизайн, технічне обладнання та максимальна автоматизація виробничих процесів бібліотеки сприяють успішній роботі та якісному обслуговуванню користувачів.

Сервіс інформаційно-довідкового обслуговування «ASK Library» надає повну інформацію з ефективного використання бібліотечних ресурсів для студентів, викладачів та гостей університету. Бібліотека допомагає користувачам у розвитку навичок та компетенцій під час роботи з бібліотечно-інформаційним ресурсами: для студентів перших курсів організовуються екскурсії бібліотекою, практичні заняття з пошуку документів в електронному каталозі бібліотеки.

Терміни користування документами абонементів бібліотеки:

- Абонемент наукової літератури: науково-викладацький склад, – один навчальний рік, студенти – один місяць.
  - Абонемент навчальної літератури: науково-викладацький склад, – один навчальний рік, студенти – семестр;
  - Абонемент залу іноземної літератури: усі читачі – один місяць (з можливістю продовження терміну користування).
  - Абонемент художньої літератури: усі читачі – 21 день.
- Режим роботи бібліотеки: понеділок – п'ятниця з 09:00 до 17:45.

2.10. Організація мобільності студентів за освітніми програмами.

Згідно з програмами міжнародного співробітництва кращі студенти Київського національного торговельно-економічного університету зі знанням іноземних мов та за рейтингом КНТЕУ мають змогу здобувати освіту за кордоном відповідно до індикації та умов, викладених у наведеній нижче таблиці.

Програми навчання Центру європейської освіти КНТЕУ

ЗВО-партнер, країна	Освітній ступінь	Спеціальність	Термін навчання	Форма навчання	Мова програми	Вимоги
Університет Клермон-Овернь (<i>Université Clermont-Auvergne</i>) Школа менеджменту Клермон-Ферран, Франція	Licence (бакалавр)	Менеджмент	1 рік	Очна	Французька	– Знання французької мови – рівень B2, – щонайменше 2–3 роки навчання у КНТЕУ
	Master (магістр)	Стратегічний менеджмент	2 роки			– Знання французької мови – рівень B2/C1, – диплом бакалавра
Вища паризька школа комерції (<i>ESCP Europe</i>) Париж, Франція	Master (магістр)	Менеджмент	2 роки	Очна	Французька, англійська	– Знання французької / англійської мови – рівень B2, – диплом бакалавра
Університет Парі Ест Крегей (<i>Universite Paris-</i>	Licence (бакалавр)	Управління та економіка	1 рік	Очна	Французька	– Знання французької мови –

ЗВО-партнер, країна	Освітній ступінь	Спеціальність	Термін навчання	Форма навчання	Мова програми	Вимоги
Est Creteil Інститут адміністрування підприємств Густава Ейфеля Париж, Франція						рівень B2, — щонайменше 3 роки навчання у КНТЕУ
	Master (магістр)	Менеджмент Маркетинг Фінанси	1–2 роки		Французька, англійська	— Знання французької / англійської мови – рівень B2/C1, — диплом бакалавра
Бізнес-школа «Audencia» Нант, Франція	Master (магістр)	Менеджмент	1,5 року	Очна	Французька, англійська	— Знання французької / англійської мови – рівень B2, — диплом бакалавра
	Літня та зимова спеціалізовані школи з економіки та менеджменту		Тематичні тижні на вибір	Очна	Англійська	— Знання англійської мови – рівень B2, — щонайменше 2 роки навчання у КНТЕУ
Університет Гренобль Альпи (Université Grenoble Alpes) Економічний факультет Гренобль, Франція	Licence (бакалавр)	Економіка і управління	1 рік	Дистанційна, очна	Французька, англійська	— Знання французької/англійської мови – рівень B1–B2, — щонайменше 3 роки навчання у КНТЕУ

Закінчення таблиці

ЗВО-партнер, країна	Освітній ступінь	Спеціальність	Термін навчання	Форма навчання	Мова програми	Вимоги
	Master (магістр)	Управління організаціями в рамках міжнародної співпраці Управління людськими	2 роки	Дистанційна	Французька, англійська	— Знання французької / англійської мови – рівень B2–C1, — диплом

ЗВО-партнер, країна	Освітній ступінь	Спеціальність	Термін навчання	Форма нав- чання	Мова програми	Вимоги
		ресурсами				бакалавра
Університет Центрального Ланкаширу (University of Central Lancashire) Школа мов, літератури та міжнародних досліджень Престон, Велика Британія	Літня та зимова школи з вивчення англійської мови		Тема- тичні тижні на вибір	Очна	Англій- ська	– Знання англій- ської мови – міні- мальний рівень B1, – щонайменше 2 роки навчання у КНТЕУ
	Bachelor (бакалавр)	Міжнародні бізнес-кому- нікації	1 рік			– Знання англій- ської мови – рівень B2/C1, – диплом бакалавра
Університет прикладних наук Вюрцбург- Швайнфурт (University of Applied Sciences Würzburg-Schwein- furt) Вюрцбург, Німеччина	Bachelor (бакалавр)	Міжнародний менеджмент	1 семестр	Очна	Німецька, англій- ська	– Знання німецької / англійської мови – рівень B2, – диплом бакалавра
Бамберзький університет імені Отто Фрідріха (Otto-Friedrich- University Bamberg) Бамберг, Німеччина	Master (магістр)	Менеджмент міжнародних інформаційних систем Європейська економіка	1 семестр	Очна	Німецька, англій- ська	– Знання німецької / англійської мови – рівень B2, – диплом бакалавра

2.11. Обов'язкові та вибіркові «вікна мобільності».

«Вікно мобільності» (ВМ) – це період, передбачений для міжнародної мобільності студентів. Обов'язкові ВМ обмежені термінами початку та закінчення семестру (за семестрової мобільності) або навчального року при річній або кількарічній (магістеріум) мобільності. Вибіркові ВМ мають місце при транскордонному (дистанційному) навчанні, коли періоди такого навчання визначаються закордонним партнером залежно від різних чинників.

2.12. Інформація про види дипломування (спільного, подвійного, багатостороннього).

На сьогодні всі зазначені у п. 2.10 програми реалізуються на основі подвійного дипломування, тобто шляхом паралельного або послідовного

навчання у КНТЕУ та у закордонному в ЗВО-партнері.

2.13. Члени консорціуму/партнерства та їх ролі.

Університетом укладені договори про співробітництво між КНТЕУ та закладами вищої освіти, в рамках яких здійснюється партнерський обмін та навчання студентів.

Франція	Університет Клермон-Овернь
	Бізнес-школа Ауденсія
	Університет Гренобль Альпи
	Університет Парі-Ест Кретей
	Вища паризька школа комерції (ESCP)
	Федерація «Обмін Франція-Україна»
	Університетське агентство франкофонії – AUF
Велика Британія	Університет Центрального Ланкаширу
Польща	Краківський економічний університет
	Познанський університет економіки і бізнесу
	Вроцлавський економічний університет
	Щецинський університет
Німеччина	Університет прикладних наук Вюрцбург-Швайнфурт
Болгарія	Варненський економічний університет
Греція	Університет Західної Аттики

Міжнародні програми і проєкти в рамках Еразмус+

Перелік навчальних закладів
Університет Парі-Ест Кретей
Університет Центрального Ланкаширу
Краківський економічний університет
Щецинський університет
Університет прикладних наук Вюрцбург-Швайнфурт
Варненський економічний університет
Університет Західної Аттики
Європейський університет у Республіці Македонія

2.14. Мовні курси.

Центр європейської освіти КНТЕУ здійснює підготовку з англійської та французької мови за програмою інтенсивного навчання, яка створює умови для досягнення рівнів володіння іноземною мовою від А1 до В2 (відповідно до Рекомендацій Комітету з питань освіти при Раді Європи щодо навчання іноземним мовам).

Заняття на курсах іноземних мов проводять висококваліфіковані викладачі з практичним досвідом викладання. Навчання відбувається за модульною системою. Тематика модулів розробляється з урахуванням потреб студентів, відповідно до яких викладачі спеціально підбирають теми для спілкування, навчальні матеріали, обирають тип завдань та види

діяльності.

Контингент слухачів формується на початку навчального року. Записатися на програми вивчення іноземної мови можуть студенти та випускники усіх факультетів, а також викладачі та співробітники КНТЕУ. Вартість навчання залежить від рівня навчальної програми та кількості навчальних годин.

Випускники Центру європейської освіти, які оволоділи іноземною мовою рівнів B1-B2, мають можливість скласти екзамен на отримання міжнародних мовних сертифікатів (DELTA, DALF, IELTS, ESOL) і взяти участь у різних формах міжнародної академічної мобільності в рамках угод про співробітництво з європейськими ЗВО – партнерами КНТЕУ.

За додатковою інформацією та для запису на курси іноземних мов звертатися до Центру європейської освіти – навчальний корпус Д, кімната 229, тел. (044) 531-48-36.

2.15. Можливості для проходження практики.

Для забезпечення практичної підготовки студентів та їх успішного працевлаштування університет встановлює різні форми співробітництва з організаціями, профільними державними установами, фінансовими структурами, установами банківської сфери, судовими інституціями, підприємствами сфери торгівлі та готельно-ресторанного бізнесу, страхового бізнесу на підставі укладених договорів про підготовку спеціалістів, угод про співпрацю, двосторонніх договорів співдружності, договорів про проходження практики студентів, що створюють умови для реалізації програм практики та забезпечують виконання у повному обсязі вимог, передбачених Положенням про проведення практики студентів, Порядком організації практики студентів за кордоном та Порядком стажування на підприємствах, в установах та організаціях студентів Київського національного торговельно-економічного університету, які здобули освіту за освітніми ступенями «бакалавр», «молодший бакалавр».

Київський національний торговельно-економічний університет підтримує партнерські відносини більш ніж з **650 стейкхолдерами**. Партнерами університету є органи державної та місцевої влади, організації, відомства, служби, на базі яких проходить практика студентів з подальшим працевлаштуванням, переважна кількість з них є **партнерами освітніх програм, а саме:**

Міністерство економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство розвитку громад і територій України, Міністерство фінансів України, Державна податкова служба у місті Києві, Державна казначейська служба України, Рахункова палата України, Пенсійний фонд України, Державна аудиторська служба України, територіальні органи Державної митної служби, Національний банк України, Національна комісія з державного регулювання у сфері

ринків фінансових послуг України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, ДП «Укрметртестстандарт», Департамент фінансів КМДА, Печерська районна в м. Києві державна адміністрація, Деснянська районна в м. Києві державна адміністрація, Вищий господарський суд України, апеляційні суди України, Антимонопольний комітет України, Департамент кіберполіції Національної поліції України, Департамент міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції України, Національне агенство України з питань державної служби, Центральне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Київ), Національна академія наук України, Національна академія державного управління при Президентові України, Союз промисловців та підприємців України, Українська спілка підприємців малих, середніх та приватизованих підприємств, профільні комітети Верховної Ради України, Інститут психології НАПН України, Незалежна асоціація банків України, Українська спілка автомобільного транспорту та логістики, Асоціація «УКРЗОВНІШТРАНС», Громадська спілка «Український кулінарний союз», Торгово-промислова палата України, Торгово-промислова палата м. Києва та ін.

Також університет має угоди про партнерство з комерційними компаніями, такими як:

Microsoft Україна, «EPAM Systems Україна», групою компаній «BGS Solutions», ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛІ Україна», ТОВ «Ернст енд Янг», ТОВ «Консалтингова компанія «Голден Траст», ТОВ «Грант Торнтон Легіс», ТОВ «Крестон Джі Сі Джі Аудит», ТОВ «ТВІГА ГРУПА Україна», ТОВ «АСНільсен Юкрейн», ТОВ «ХЕДХАНТЕР», ТОВ «Прем'єр Інтернешнл», ВАТ «Готель «Прем'єр Палац»», «Президент-готель», ТОВ «ІНТЕР-ГОТЕЛЬ», ТОВ «11 МІРРОРС ОТЕЛЬ», заміський клуб «Трипільське сонце», ТОВ «Інтерн» (готель «Опера»), ТОВ «ЮКА» (готель «Хрещатик»), ТОВ «ДБІ Хотелз енд резортс (готель «Romada Encore Kiev»), ПрАТ «Нові Інжинірингові Технології» (готель «Хаятт Рідженсі Київ»), ТОВ «Гранд менеджмент» (готель «Фермонт»), ТОВ «ХОТЕЛ ПРОПЕРТІ» (готель «Либідь»), ТОВ «Рейкарц Хотел Менеджмент», ТОВ «Тревел профешнл груп», ТОВ «Музенідіс Тревел Україна», ТОВ «Корал тревел», ТОВ «Джоін Ап», «TUI», ТОВ «Мережа Козирна Карта» ТОВ «Ашан Україна Гіпермаркет», ПАТ «Універмаг «Дитячий світ», ТОВ «Лореаль Україна», ТОВ «Укртекстиль», ТОВ «Сільпо-фуд», ТОВ «Епіцентр-К», ТОВ «Рітейл тренд» (Фуршет), ТОВ «ЕКО», ТОВ «ДЦ Україна», ТОВ «ДТЕК», ПрАТ «Філіп Морріс Україна», ПАТ «Райффайзен Банк Аваль», ПАТ «ОТП БАНК», ПАТ «Кредобанк», ПАТ «Креді Агріколь Банк», ПАТ «Перший Український Міжнародний Банк», АТ «Ощадбанк», ПАТ «Укрсоцбанк», АТ КБ «ПриватБанк» ін.

Така кількість партнерів значно розширила можливості для

походження практики здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів.

2.16. Навчання на робочому місці.

Університет сприяє забезпеченню можливостей навчання студентів на робочому місці, підтримуючи навчальні проекти компаній, які містять програми для розвитку ділової грамотності, трудових навичок, професійних компетентностей, спрямованих на підвищення фаховості випускників.

Прикладами навчання на робочому місці є:

– **майстер-клас** відомого бренд-шефа **Олега Горбатюка** про **крафтове морозиво**. Учасники та гості майстер-класу – студенти, які навчаються за спеціальністю «Харчові технології» КНТЕУ, Вінницького торговельно-економічного коледжу, викладачі факультету ресторанно-готельного та туристичного бізнесу ознайомилися з технологією використання рідкого азоту для приготування крафтового морозива.

Студенти на майстер-класі самостійно формували смаки заморожених десертів, використовуючи принципи інжинірингу, комбінаторики смаків – саме тому учасники «створили» авторське крафтове морозиво з шафраном, медовою динею, огірком, сорбет із бородинським хлібом, діжонською гірчицею, шоколадом та червоним перцем чилі;

– **майстер-клас** керівника відділу трейд-маркетингу **VIP холдингу Global Spirits Варницької Катерини «Виведення нових продуктів на Європейський ринок»**. Студенти дізналися про етапи підготовки, які здійснюються виробничим підприємством для виходу товарів на експортний ринок.

Запрошений практик продемонструвала, як за допомогою моделювання та методу екстраполяції визначити частку ринку та оцифрувати основні показники, що вплинуть на успішність проекту. Стейкголддер наголосила на важливості опанування та необхідності застосування комплексних знань у сфері торгівлі, фінансів, маркетингу, без яких важко спланувати рівень витрат та термін окупності проекту;

– **навчальні майстер-класи** від майстрів світового рівня з кулінарного та пекарського мистецтва **Девіда Мішеля Мізона (Велика Британія)** та **Кнуда-Еріка Ларсена (Данія)** для студентів денної і заочної форми навчання КНТЕУ та Житомирського торговельно-економічного коледжу КНТЕУ. Під час майстер-класів учасники отримали можливість підвищити рівень професійних навичок та ознайомитись із технологіями класичної Різдвяної європейської випічки, яку традиційно готують під час різдвяних свят у родинях та у ресторанах Великої Британії, Німеччини, Італії, тощо;

Business2Students byWatsons – один із ключових проектів у портфелі партнерської синергії КНТЕУ і бізнес-сектору. Уже третій рік поспіль проект

працює для студентів і в інтересах студентів. У навчально-практичному сезоні осінь-2019 студенти вивчали тему комунікацій і PR. Проект Business2Students має системний і в одночас інноваційний характер: майстер-класи проходять в інтерактивному форматі, студенти вчилися писати PR стратегію університету, на кожну зустріч спікери готували не тільки теоретичну базу, але й кейси, приклади з життя і реальні бізнес-ситуації.

2.17. Умови для занять спортом і відпочинку.

Важливим напрямом організаційно-виховної роботи в університеті є участь студентів у традиційних заходах: День університету, День знань та посвята першокурсників у студенти, Міжнародний день студента, Дебют першокурсника, Міс і Містер КНТЕУ, дні факультетів, дні донора, чемпіонат з інтелектуальних ігор «Брейн-ринг» та «Своя гра», фестиваль команд Ліги КВН КНТЕУ за Кубок Ректора та ін.

В університеті діє культурно-мистецький центр, до якого входять творчі аматорські колективи: народний студентський камерний академічний хор, студія сучасного танцю «Light», студія вокалу та сучасної музики, фольклорно-інструментальний ансамбль «At libitum».

Для розвитку студентів як особистостей та популяризації здорового способу життя в університеті на базі кафедри фізичної культури функціонують секції з великого та настільного тенісу, фітнесу, волейболу (чоловічий, жіночий), плавання, бадмінтону, баскетболу, аеробіки, боксу, боді-фітнесу, футболу (чоловічого, жіночого), атлетичної гімнастики, легкої атлетики, боротьби, фізичної реабілітації та з загальної фізичної підготовки. Створено всі умови для занять фізкультурою та спортом: сучасний стадіон із штучним покриттям, спортивний майданчик, тенісні корти, дві сучасні ігрові зали, тренажерна зала, зала боксу та боротьби, зали для фітнесу.

2.18. Студентські організації.

Громадське життя у КНТЕУ насичене, багатогранне та різноманітне. В університеті на громадських засадах діють:

- рада студентського самоврядування університету, 6 рад студентського самоврядування на факультетах і 5 рад студентського самоврядування в гуртожитках;
- наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;
- студентські клуби – «Еко Клуб», дебатний клуб «Polemic Union», філософський клуб «Фенікс», «Правничий клуб», підприємницький «YEP Club», «Бізнес Клуб»,

«Маркетинг», «SapLab», «H&SE Services», «ProgramClub», «ТРОС», «Бухгалтерський клуб імені Лука Пачолі», «Клуб професійного бухгалтера», «Аудиторський клуб», «Спілка художників КНТЕУ», «Європейський клуб», Всеукраїнський рух «Молодь за права споживачів», клуб хіміків «Start in Science», «Клуб кулінарій», психологічний клуб «SAPGEN», туристичний клуб «Еверест», клуб «Сервіс», спортивні клуби з футболу, баскетболу, волейболу, боротьби тощо.

Інформація щодо навчання студентів, дозвілля, занять спортом розміщується на сайті університету (<http://www.knute.edu.ua>), офіційній сторінці КНТЕУ в соціальній мережі «Facebook» (<https://www.facebook.com/knteuofficial/>), офіційній сторінці КНТЕУ у соціальній мережі «Instagram» (https://www.instagram.com/knute_news/), Telegram каналі КНТЕУ (<https://t.me/knteu>), офіційній сторінці КНТЕУ в соціальній мережі «YouTube» (<https://www.youtube.com/user/kyotostreet>) та у програмах студентського телебачення «КНТЕУ-TV», а також у газеті «Університет і час», студентському журналі «Кіото, 19».

3. Освітня програма.

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми) – Шуст Н.Б. доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та політології

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності

054 «Соціологія»

(за спеціалізацією «Соціологія економічної діяльності»)

1 - Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Київський національний торговельно-економічний університет, факультет міжнародної торгівлі та права Кафедра філософії, соціології та політології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти бакалавр спеціальність «Соціологія» спеціалізація «Соціологія економічної діяльності»
Офіційна назва освітньої програми	«Соціологія економічної діяльності»
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС. Термін навчання: 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	-
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Київського національного торговельно-економічного університету»
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://knute.edu.ua/
2 - Мета освітньої програми	
Підготувати висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця в соціально-економічній сфері, здатного до коректної самостійної постановки і вирішення завдань в науково-практичній діяльності.	
3 - Характеристика освітньої програми	

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 054 «Соціологія» Спеціалізація «Соціологія економічної діяльності» Обов'язкові компоненти циклу загальної підготовки – 36 кредитів ЄКТС (13%). Обов'язкові компоненти циклу професійної підготовки – 153 кредити ЄКТС (55%), вибіркові компоненти – 60 кредитів ЄКТС (25%), практична підготовка – 9, підготовка до атестації – 3, підготовка випускної кваліфікаційної роботи та захист – 9 кредитів ЄКТС (7%).
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на підготовку фахівців з високим рівнем знань та навичок в сфері соціально-економічних процесів, соціально-економічної взаємодії, організації та управління роботою дослідних соціологічних груп, впливу на різні соціально-економічні верстви з метою покращення рівня життя суспільства, соціального благоустрою.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі соціології. Акцент на знаннях, уміннях та практичних навичках при проведенні досліджень та розв'язанні проблем в соціально-економічній сфері. Ключові слова: соціологія, економічна діяльність, соціально-економічні процеси, методика, навчання.
Особливості програми	Програма ґрунтується на загальнонаукових засадах, сучасному вітчизняному і зарубіжному досвіді соціологічної діяльності та підготовки фахівців, орієнтує на актуальні спеціалізації, в межах яких можлива професійна діяльність.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Освітня програма орієнтована на підготовку фахівців згідно чинного класифікатора професій (ДК 003:2010): - соціолог; - соціолог промисловий; - фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки. <i>Основними напрямками професійної діяльності випускника є проведення соціологічних досліджень, здійснення соціального моніторингу життєдіяльності соціуму, організація роботи соціологічної служби в структурі підприємств, установ, організацій різних форм власності. Випускники за спеціалізацією «Соціологія економічної діяльності» можуть</i>

	<i>працювати в державних органах управління, органах місцевого та регіонального самоврядування, політичних партіях, маркетингових та рекламних установах, в PR-агентствах, науково-дослідних центрах, громадських організаціях, засобах масової інформації (газетах, радіо, телебаченні, Інтернет-виданнях).</i>
Подальше навчання	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу здобуття першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти у Київському національному торговельно-економічному університеті», введеним наказом КНТЕУ від 5.03.2015 р. (№ 470). Формами організації освітнього процесу є: навчальні заняття (лекції, лабораторні, практичні, семінарські, консультації, індивідуальні завдання, випускний кваліфікаційний проєкт (робота)), самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Освітній процес базується на принципах активізації мобільності студентів і науково-педагогічних кадрів; підготовки молоді до активного життя в демократичному суспільстві, закладення основи для їх професійної кар'єри й особистого розвитку.
Оцінювання	Згідно з «Положенням про оцінювання результатів навчання студентів та аспірантів» та «Положенням про організацію освітнього студентів», оцінювання навчання здійснюється за 100-баловою шкалою. Форми контролю: вхідний, поточний, підсумковий модульний контроль, індивідуальні завдання, підсумковий (семестровий) контроль, залік, екзамен, контроль залишкових знань (ректорський контроль), кваліфікаційна робота.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми <i>в соціально-економічній сфері</i> або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології <i>та економіки</i>.</p> <p>СК02. Здатність до опанування, використання основних класичних та сучасних соціологічних і <i>соціально-економічних теорій</i>.</p> <p>СК03. Здатність аналізувати соціальні <i>та соціально-економічні</i> зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.</p> <p>СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.</p> <p>СК05. Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження</p> <p>СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані</p>

	<p>висновки та рекомендації.</p> <p>СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців.</p> <p>СК08. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.</p> <p>СК09. Здатність використовувати професійно профільовані знання для діагностики, прогнозування, проектування соціально-економічного розвитку суспільства.</p> <p>СК10. Здатність налагоджувати, підтримувати і розвивати міждисциплінарне професійне співробітництво на основі знання організації роботи соціологічної служби в системі державних та недержавних органів.</p> <p>СК11. Здатність до встановлення чинників, показників, типів взаємодії соціально-економічних суб'єктів різного рівня (суспільств, груп, організацій, осіб).</p> <p>СК12. Здатність до встановлення ресурсів, потенціалу розвитку соціально-економічних суб'єктів, а також визначення чинників нерівного доступу до ресурсів.</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання

	<p>РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.</p> <p>РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.</p> <p>РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціально-економічних змін в Україні та світі.</p> <p>РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних та соціально-економічних явищ у контексті професійних задач.</p> <p>РН05. Вільно спілкуватися державною та іноземною / іноземними мовами усно і письмово з професійних питань.</p> <p>РН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.</p> <p>РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціально-економічної інформації, представлення аналітичних звітів.</p>
--	---

	<p>PH08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.</p> <p>PH09. Вміти розробляти програму соціологічного дослідження.</p> <p>PH10. Володіти навичками збору <i>соціально-економічної</i> інформації з використанням кількісних та якісних методів.</p> <p>PH11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.</p> <p>PH12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.</p> <p>PH13. <i>Вміти застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій соціально-економічним суб'єктам.</i></p> <p>PH14. <i>Вміти здійснювати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем та прогнозувати їх можливі соціальні наслідки.</i></p> <p>PH15. <i>Вміти визначати чинники розвитку та специфіку взаємодії соціально-економічних суб'єктів різного рівня.</i></p> <p>PH16. <i>Виявляти та аналізувати нові чинники соціально-економічної нерівності в Україні та світі, визначати можливі шляхи подолання нерівного доступу різних суспільних груп до тих чи інших соціальних ресурсів.</i></p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проєктної групи освітньо-професійної програми, професорсько-викладацький склад, який задіяний до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. 100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені та/або вчені звання за відповідною або спорідненими спеціальностями.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. У навчальному процесі використовуються комп'ютерні класи з потужними комп'ютерами та сучасним програмним забезпеченням. Комп'ютеризовані робочі

	місця у Науковій бібліотеці університету надають можливість доступу до Інтернету та локальної мережі як бібліотеки, так і університету в цілому. Студенти також мають змогу користуватися власними ПК з безкоштовною можливістю доступу до мережі Інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> ✓ офіційний веб-сайт https://knute.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і забезпечення виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти; ✓ необмежений доступ до мережі Інтернет; ✓ наукова бібліотека, читальні зали; ✓ віртуальне навчальне середовище Moodle; ✓ навчальні і робочі плани; ✓ графіки навчального процесу; ✓ навчально-методичні комплекси дисциплін; ✓ дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, програми практик; ✓ методичні вказівки щодо виконання курсових робіт (проектів), підготовки до кваліфікаційного екзамену тощо.
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	-
Міжнародна кредитна мобільність	-
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1 Перелік компонент ОП

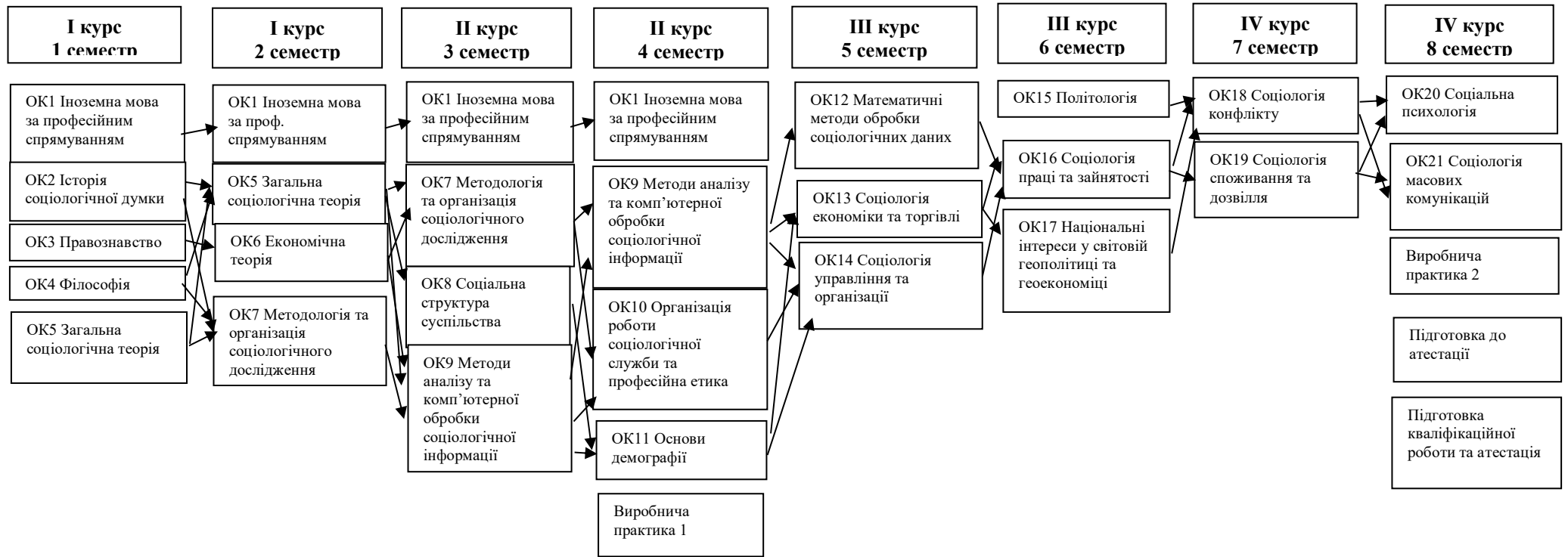
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів
Обов'язкові компоненти ОП		
OK1	Іноземна мова за професійним спрямуванням	24
OK2	Історія соціологічної думки	6
OK3	Правознавство	6
OK4	Філософія	6
OK5	Загальна соціологічна теорія	9
OK6	Економічна теорія	6
OK7	Методологія та організація соціологічного дослідження	12
OK7.1	КР із методології та організації соціологічного дослідження	
OK8	Соціальна структура суспільства	6
OK9	Методи аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації	6
OK10	Організація роботи соціологічної служби та професійна етика	9
OK11	Основи демографії	6
OK12	Математичні методи обробки соціологічних даних	6
OK13	Соціологія економіки та торгівлі	12
OK13.1	КР із соціології економіки та торгівлі	
OK14	Соціологія управління та організації	6
OK15	Політологія	6
OK16	Соціологія праці та зайнятості	6
OK17	Національні інтереси у світовій геополітиці та геоекономіці	6
OK18	Соціологія конфлікту	6

OK19	Соціологія споживання та дозвілля	6
OK20	Соціальна психологія	4,5
OK21	Соціологія масових комунікацій	4,5
Загальний обсяг обов'язкових компонент		162
Вибіркові компоненти ОП		
BK1	Статистика	6
BK2	Етносоціологія	6
BK3	Соціальна економіка	6
BK4	Соціологія особистості	6
BK5	Соціологія реклами	6
BK6	Соціологія громадської думки	6
BK7	Соціологія віртуального простору	6
BK8	Фокус-груповий метод в соціології	6
BK9	Соціальний та корпоративний менеджмент в організації	6
BK10	Соціологія гендеру та віку	6
BK11	Соціологія громадських організацій	6
BK12	Соціологія міста та села	6
BK13	Маркетингові дослідження	6
BK14	Соціологія сім'ї та молоді	6
BK15	Соціологія фінансів	6
BK16	Інформаційні системи та технології	6
BK17	Психологія спілкування	6
BK18	Українська мова (за професійним спрямуванням)	6
BK19	Історія українського суспільства	6
BK20	Естетика	6
BK21	Культурна спадщина України	6
BK22	Ораторське мистецтво	6

ВК23	Релігієзнавство	6
ВК24	Світова культура	6
ВК25	Логіка	6
ВК26	Маркетинг	6
ВК27	Гуманітарна політика держави	6
ВК28	Державна служба	6
ВК29	Діловий протокол та етикет	6
ВК30	Соціальне лідерство	6
Загальний обсяг вибірових компонент		60
Практична підготовка		
Виробнича практика 1		3
Виробнича практика 2		6
Всього		9
Атестація		
Підготовка до атестації		3
Підготовка кваліфікаційної роботи та захист		6
Всього		9
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240

Для всіх компонентів освітньої програми формою підсумкового контролю є
екзамен

2.2 Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація здійснюється у формі: публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота повинна передбачати розв'язання складного спеціалізованого завдання чи практичної соціальної проблеми, що передбачає застосування основних соціологічних теорій та методів, має характеризуватися комплексністю та невизначеністю умов.

У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми

Компоненти / Компетентності	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	
ЗК1	+		+			+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+	+	
ЗК2	+																					
ЗК3							+		+	+			+	+		+		+			+	+
ЗК4		+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+		+	+			+	
ЗК5	+		+	+		+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК6			+	+		+	+			+	+			+					+	+		
ЗК7	+						+			+			+	+					+		+	+
ЗК8	+		+	+	+	+	+		+		+	+			+	+	+					
ЗК9	+		+			+	+	+	+	+		+					+				+	+
ЗК10		+		+			+			+			+	+						+	+	
ЗК11			+				+			+	+			+	+		+	+				
ЗК12		+	+	+	+	+				+			+		+	+	+	+	+	+	+	+
СК1	+	+		+	+	+	+	+		+			+			+		+	+			+
СК2		+			+	+	+	+				+	+			+		+	+			+
СК3		+		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+			
СК4	+				+		+	+	+	+		+	+	+		+		+	+			+
СК5							+			+		+		+								+
СК6		+		+			+	+	+			+		+						+		
СК7	+						+			+		+		+					+	+	+	
СК8					+		+			+		+	+	+	+		+	+			+	+
СК9		+			+	+	+	+	+		+	+	+			+		+	+			+
СК10	+						+			+	+		+	+	+	+	+				+	
СК11		+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
СК12					+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+

4.2. Матриця відповідності програмних компетентностей вибіркоким компонентам освітньої програми

Компоне нти / Компетен тності	БК1	БК2	БК3	БК4	БК5	БК6	БК7	БК8	БК9	БК10	БК11	БК12	БК13	БК14	БК15	БК16	БК17	БК18	БК19	БК20	БК21	БК22	БК23	БК24	БК25	БК26	БК27	БК28	БК29	БК30	БК31		
ЗК1	+						+	+	+				+			+	+	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+		
ЗК2																							+		+							+	
ЗК3					+			+	+		+		+			+							+				+		+	+	+		
ЗК4	+					+		+											+	+	+		+	+	+		+	+					
ЗК5	+		+		+		+	+	+		+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ЗК6	+	+	+	+	+	+			+		+				+				+		+		+	+		+	+		+	+	+		
ЗК7				+	+			+	+	+			+	+			+	+				+	+		+	+		+	+	+	+		
ЗК8	+				+		+	+	+			+	+			+				+									+		+		
ЗК9	+				+		+	+	+		+		+			+	+	+				+		+	+				+		+	+	
ЗК10					+		+	+	+				+			+				+		+				+	+						
ЗК11		+							+	+	+	+		+					+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ЗК12							+			+	+	+		+					+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	
СК1		+	+	+			+	+		+	+	+		+	+		+	+								+						+	
СК2			+	+		+	+			+	+	+		+	+											+							
СК3	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+					+		+			+		+	+						
СК4		+				+	+	+		+		+	+	+		+																	+
СК5								+				+	+			+											+						
СК6						+		+				+	+				+	+					+			+							
СК7					+			+				+				+	+	+		+		+						+			+	+	
СК8		+		+	+			+		+				+								+		+	+				+	+	+		
СК9	+	+	+		+		+			+	+	+		+	+											+							
СК10			+				+	+			+		+		+		+	+				+			+		+	+	+	+	+	+	
СК11	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	+	+									+		+							
СК12	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	

5.1. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними обов'язковими компонентами освітньої програми

Компоненти / Програмні результати навчання	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21
РН1	+	+			+		+	+		+		+	+	+		+		+	+		+
РН2		+		+	+							+	+		+		+	+			+
РН3	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+			+		+	+		+
РН4		+		+	+	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН5	+		+							+					+		+				
РН6			+				+		+	+			+	+		+					+
РН7							+	+	+	+	+	+	+	+		+			+		
РН8	+	+		+			+		+	+				+				+	+	+	
РН9							+		+	+									+		
РН10						+	+	+	+	+		+	+	+		+					
РН11	+						+		+	+				+							+
РН12			+	+	+		+			+		+		+	+		+	+			+
РН13						+	+	+	+		+	+	+	+		+		+	+	+	+
РН14				+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+		+
РН15					+	+	+	+	+		+		+	+		+	+	+	+	+	+
РН16		+			+	+		+			+	+	+	+		+	+	+	+		+

5.2. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними вибірковими компонентами освітньої програми

Компоненти / Програмні результати навчання	ВК																																		
	ВК1	ВК2	ВК3	ВК4	ВК5	ВК6	ВК7	ВК8	ВК9	ВК10	ВК11	ВК12	ВК13	ВК14	ВК15	ВК16	ВК17	ВК18	ВК19	ВК20	ВК21	ВК22	ВК23	ВК24	ВК25	ВК26	ВК27	ВК28	ВК29	ВК30	ВК31				
РН1		+		+	+	+	+	+		+	+	+		+				+				+											+		
РН2		+		+		+	+	+						+				+	+				+		+	+		+							
РН3		+		+	+	+	+			+	+	+		+				+	+			+			+	+							+		
РН4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+			+	+	+				+	+						
РН5						+		+	+								+	+					+						+	+	+	+			
РН6							+	+	+				+	+			+				+		+			+	+		+		+	+			
РН7	+		+		+	+	+	+			+			+	+	+		+				+									+	+			
РН8	+			+	+			+	+	+		+	+				+				+		+	+		+	+		+	+	+	+			
РН9		+			+	+	+	+					+						+																
РН10	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+										+				+			
РН11	+							+			+		+			+	+				+		+			+	+						+		
РН12		+		+		+		+		+		+					+	+				+	+	+	+			+	+	+	+	+			
РН13			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+									+	+								
РН14	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+									+	+	+						
РН15		+		+	+	+			+	+	+	+	+	+			+	+	+			+		+	+		+	+	+	+	+	+	+		
РН16	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+				+				+		+		+	+							+

4. Інформація про освітні компоненти (дисципліни).

4.1. Назва ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020/2021, 2021-2022.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Англійська мова: Радченко Ю.П., ст. викл. кафедри сучасних європейських мов, Панасюк Н.В., викл. кафедри сучасних європейських мов.

Німецька мова: Мамченко С.П., викл. кафедри сучасних європейських мов.

Французька мова: Дурдас А.П., викл. кафедри сучасних європейських мов.

Результати навчання. Формування необхідного рівня знань та набуття практичних навичок спілкування іноземною мовою за професійним спрямуванням, читання та перекладу оригінальної іншомовної літератури з фаху, написання анотації/ у. Програма курсу розрахована на досягнення РВМ В₂.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Вхідний рівень володіння іноземною мовою В₁₊.

Зміст. 1 етап – формування базової іноземномовної компетентності в сфері економіки і бізнесу. Теми загальноекономічного характеру: Бізнес та комерційні організації. Організація та персонал. Продукт, ринок та ринкові відносини. Фінанси. Облік і аудит. Банки і банківська діяльність. Міжнародний бізнес. Засоби ділового спілкування.

2 етап – розвиток іноземномовної компетентності та практичних навичок володіння мовою фаху. Будується на іншомовному фаховому матеріалі, але на більш широкій лексичній основі та з урахуванням вузькопрофесійного спрямування. Теми: Основні поняття з економіки. Мікроекономіка та макроекономіка. Типи економічних систем (планова, ринкова, змішана). Попит та пропозиція. Основні джерела доходу. Параметри оцінювання економічної діяльності. Фактори виробництва. Структура ринку та конкуренції. Монополії. Бізнес – цикл та економічна стабільність. Безробіття. Інфляція. Економічне зростання та його коливання. Гроші та валюта. Міжнародна торгівля.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Латигіна А.Г. Basic English of Economics: Підручник / А.Г. Латигіна. – К.: КНТЕУ, 2018.

2. Зощенко Л.А. Практичний курс з граматики англійської мови Л.А. Зощенко. – К.: КНТЕУ, 2016.

3. Колечко О.Д., Крилова В.Г. Підручник з французької мови для студентів-економістів / О.Д. Колечко, В.Г. Крилова. – К.: КНЕУ, 2009.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Практичні заняття, самостійна робота. Інтерактивні методи та технології викладання, комп'ютерне тестування.

Методи оцінювання.

- поточний контроль – опитування, тестування, контрольні роботи;
- підсумковий контроль – письмовий екзамен.

Мова навчання та викладання. Англійська, французька, німецька.

4.2. Назва ІСТОРІЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ДУМКИ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020/2021.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Боровська Л.О., доц., канд. філос. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Засвоєння системи знань з історії світової соціологічної думки, базових положень й основних принципів найбільш фундаментальних теорій в історії соціології; формування у студентів соціологічного мислення й культури, здатності застосувати системний підхід до аналізу суспільства та історії його пізнання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Базові знання з історії та інших суспільних наук на рівні повної загальної середньої освіти.

Зміст. Розвиток соціального знання Стародавнього світу. Соціальне знання епохи середньовіччя та Відродження. Соціальні знання і дослідження нового часу (XVII – поч. XIX ст.). Соціологічні ідеї консерватизму, лібералізму й утопічного соціалізму. Виникнення позитивістської соціології (О. Конт). Виникнення і розвиток натуралістичного напрямку в соціології. Соціальна теорія марксизму. Психологічний напрям у соціології XIX – початку XX ст. Емпіричні соціальні дослідження XIX – початку XX ст. Німецька формальна соціологія XIX – початку XX ст. Соціологічна концепція Е. Дюркгейма. Соціологія М.Вебера. Структурний функціоналізм Т. Парсонса. Символічний інтеракціонізм Дж. Міда. Теорія соціального обміну й біхевіористська соціологія. Соціологія Франкфуртської школи. Інтегральна соціологія П. Сорокіна.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Білецький В.В. Історія вітчизняних соціологічних теорій і вчень. Навчально-методичний посібник (друге видання) / В.В. Білецький. – Донецьк, 2010. – 136 с.

2. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології (від античності до початку XX ст.) М.В. Захарченко, О.І. Погорілий. – К.: Либідь, 2011. – 336 с.

3. Мусієздов О.О. Історія української соціології. Навчально-методичний посібник / О.О. Мусієздов. – Х, 2010. – 117 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові / тематичні); семінарські / практичні заняття.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, комп'ютерне тестування, експрес-контроль, комплексна контрольна робота);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.3. Назва ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА.

Тип. Обов'язкова

Рік вивчення. 2020/2021

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мушенко В.В., доц., док. юрид. наук, професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права;

Результати навчання. Формулювання правової культури, що включає усвідомлення закону як найвищого акту регулювання відносин між громадянами і державою.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Знання з предмету «Право» повної загальної середньої освіти.

Зміст. Основи теорії держави. Загальне поняття права. Норми права. Джерела права. Система права. Реалізації права. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність. Конституційне право – провідна галузь національного права України. Органи державної влади і місцевого самоврядування. Поняття цивільного права. Суб'єкти цивільного права. Цивільно-правові правочини. Представництво в цивільному праві. Зобов'язальне право. Основи сімейного права України. Поняття, зміст, виникнення трудових правовідносин. Припинення трудових правовідносин. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність. Правове регулювання трудових спорів. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу. Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Основи правознавства України: Навч. посібник / За ред. Ю.І. Крегула – К.: КНТЕУ, 2019. –528с.

2. Кунченко-Харченко В. І. Правознавство: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / В. І. Кунченко-Харченко, В. Г. Печерський, Ю. Ю. Трубін. – Київ: Кондор, 2011. – 474 с.

3. Марчук В.М. Основні поняття та категорії права / В.М. Марчук, Л.В. Ніколаєва. – К.: Істина, 2012.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій. Лекції (оглядова/ тематична / проблемна/ лекція-консультація/ лекція конференція), семінарські практичні, (тренінг/презентація/ дискусія/ комунікативний метод/ імітація) заняття, самостійна робота, консультації.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, письмові роботи, ситуаційні завдання);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.4. Назва. ФІЛОСОФІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020/2021.

Семестр. I.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Морозов А.Ю., доц., докт філософ. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування філософської культури мислення та пізнання навколишнього світу та самого себе, навичок застосування філософської методології.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Знання та навички з психології, історії України, історії української культури.

Зміст. Філософія як універсальний тип знань. Онтологія. Філософське розуміння світу. Філософська антропологія. Філософія людини. Філософія свідомості. Гносеологія. Філософія пізнання. Діалектика – всезагальна теорія розвитку. Філософія суспільства. Філософія економіки. Філософія моралі. Філософія релігії. Філософія культури. Філософія цивілізації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Шкепу М.О. Філософія. Навчальний посібник / М.О. Шкепу. – К.: КНТЕУ, 2010. – 347 с.

2. Морозов А.Ю. Інтуїція в пошуках добра. Монографія / А.Ю. Морозов. – К., Логос, 2013. – 416 с.

3. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник / Є.М. Причепій, А.М. Черній, Л.А. Чекаль. – К.: Академвидав, 2009. – 592 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (опитування, колоквиуми, тестування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.5. Назва. ЗАГАЛЬНА СОЦІОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020/2021.

Семестр. I-II.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ліпін М.В, доц., канд. філос. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про зміст основних категорій і понять соціології; практичне значення застосування основних положень соціології для суспільно-економічної практики; основні напрямки і школи соціологічної думки; основні теоретичні положення, що містяться у їх основі; вітчизняну специфіку соціальних конфліктів та шляхи їх вирішення.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Базові знання з «Всесвітньої історії» та «Історії України» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Методологія соціального пізнання. Соціологічна пропедевтика. Суспільство як соціально організована система. Соціальна теорія особистості. Теорії соціалізації та соціальної мобільності. Соціальна структура суспільства. Соціальні спільноти та соціальні інститути. Соціальна взаємодія та соціальні процеси. Соціальні зміни в глобальному світі. Соціологія культури. Економічна соціологія. Соціологія праці та виробництва.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Гіденс Е. Соціологія. / Е. Гіденс; пер. з англ. . – К.: Основи, 2014. – 726 с.

2. Смелзер Нейл Дж. Проблеми соціології. Георг Зімелівські лекції, 1995 / перекл. з англ. – Львів: Кальварія, 2016. – 128 с.

3. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Заг. курс: Підручник / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. К.: Каравела, 2017. – 324 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування, письмове опитування, контрольна робота);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.6. Назва. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ.

Тип. Обов'язкова

Рік навчання. 2020/2021.

Семестр. II.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ніколаєць К.М., проф., д-р істор. наук, проф. каф. економічної теорії та конкурентної політики; Поліванов В.Є., доц., канд. екон. наук, доц. каф. економічної теорії та конкурентної політики; Штундер І.О., доц., канд. екон. наук, доц. каф. економічної теорії та конкурентної політики.

Результати навчання. Формування економічної культури мислення та пізнання економічних відносин суспільства.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи економіки» рівня загальної середньої освіти, «Правознавство».

Зміст. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система суспільства. Відносини власності. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція. Ринкова економіка: суть, структура та інфраструктура. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва. Теорія поведінки споживача. Підприємство в умовах ринкового господарювання. Сутність процесу суспільного відтворення. Відтворення національного продукту і національного багатства. Макроекономічна рівновага та циклічність суспільного виробництва. Державне регулювання в умовах ринкової економіки. Закономірності розвитку світового господарства.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Базилевич В.Д. Економічна теорія: політична економія : навч. посіб. / В.Д. Базилевич. –К. : Знання, 2014. –710 с.
2. Економічна теорія : навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С.Марченко та ін. ; за заг. ред. Л.С. Шевченко. –Х. : Право, 2016. –268 с
3. Касьяненко Л.М. Економічна теорія : навч. посіб. / Л.М.Касьяненко. –К. : Цул, 2015. –224 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні) з використанням мультимедійних засобів, практичні заняття (традиційні, тренінгові завдання, виступи студентів з презентаціями, тестування); застосування елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання: –поточний контроль (опитування, тестування);– підсумковий контроль (екзамен письмовий).

Мова навчання та викладання. Українська

4.7. Назва. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022.

Семестр. II-III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Шуст Н.Б., проф., докт. соц. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування у майбутніх соціологів методологічної культури шляхом опанування методологією, методикою та організаційними основами сучасних соціологічних досліджень. Поглиблення знань студентів про соціальну дійсність, осмислення логіки процесів соціального розвитку та пізнання.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія соціологічної думки», «Загальна соціологічна теорія», «Філософія».

Зміст. Теоретико-методологічні основи та логіка соціологічного дослідження. Програмування соціологічного дослідження. Методи, методики, техніки та процедури соціологічного дослідження. Аналіз та інтерпретація, результатів соціологічного дослідження. Презентація даних соціологічного дослідження.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Черниш Н. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання. – 5-те вид., перероб. і доп / Н. Черниш. – К.: Знання, 2009. – 172 с.

2. Паніна Н. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій. – 2-ге вид., доповн. / Н. Паніна. – К.: Інститут соціології НАН України, 2009. – 276 с.

3. Піча В.М. Соціологія: Загальний курс: Навч. посіб. / В.М. Піча. – К., 2010.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.8. Назва. СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2021/2022.

Семестр. III.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Морозов А.Ю., доц. докт. філос. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: поняття соціальної структури суспільства; соціальні групи, соціальні класи, верстви, соціальні інститути, соціальні організації, соціальні спільноти, соціальні статуси; соціальну стратифікацію як центральне поняття при аналізі соціальної структури суспільства; соціальні групи як страти; історичні типи стратифікованого суспільства; поняття соціальної мобільності, її типи; соціальна стратифікація та соціальна мобільність як процеси розвитку соціальної структури суспільства; основні напрямки соціоструктурних змін у сучасному українському суспільстві.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія», «Історія соціологічної думки», «Загальна соціологічна теорія».

Зміст. Основні категорії та концепти теорії соціальної структури суспільства; структурна композиція суспільства: основні рівні; поняття соціальних спільнот, їх типологія; основні елементи соціальної структури. Соціальні інститути у структурі суспільства. Механізми взаємодії між соціоструктурними елементами суспільства. Основні тенденції змін у пострадянському українському суспільстві на стані транзиту. Соціальна стратифікація суспільства; класова теорія марксизму; веберіанство: клас, статус, партія; функціоналізм і соціальна стратифікація; теорія соціальної мобільності. Нові міграційні та імміграційні тренди; теорії еліт, середніх класів, нижніх соціальних верств і соціальної маргінальності; стратифікація сучасного соціального суспільства.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Симончук О. Соціальні класи в сучасних суспільствах: евристичний потенціал класового аналізу / О. Симончук. – К.: Інститут соціології НАН України, 2018. – 415 с.

2. Пірен М.І. Загальна соціологія / М.І. Пірен. – К.: Видавничий дім «Персонал», 2014. – 104 с.

3. Кононов І.Ф. Теоретична соціологія. Курс лекцій. Т.2. Сучасні суспільства: структури та процеси. Підручник / І.Ф. Кононов. – Луганськ: вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2013. – 336 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції тематичні; семінарські заняття; творчі завдання; дискусії; прес-конференції.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування усне/письмове, опитування, розв'язання соціологічних задач);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.9. Назва. МЕТОДИ АНАЛІЗУ ТА КОМП'ЮТЕРНОЇ ОБРОБКИ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2021/2022.

Семестр. III-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Роскладка А.А., проф., д-р. екон. наук, завідувач кафедри цифрової економіки та системного аналізу.

Результати навчання. Знання методів обробки та аналізу статистичних даних для вирішення актуальних соціально-економічних задач; основних принципів прийняття ефективних управлінських рішень на основі аналізу соціологічної інформації; основних понять та визначень інтелектуального аналізу даних; особливостей хмарних технологій зберігання та обробки великих даних; методів трансформації, консолідації даних; принципів візуалізації даних; сучасних програмних засобів для проектування і розробки систем інтелектуального аналізу даних у соціології. Практичні вміння застосовувати новітні методи для обробки та аналізу великих масивів даних, які використовуються для вирішення актуальних задач соціологічних досліджень; обґрунтовувати й аналізувати вибір конкретного типу моделі та методу інтелектуального аналізу даних при вирішенні практичних задач соціологічної діяльності; застосовувати алгоритми Data Mining при обробці даних; аналізувати результати побудови та використання систем інтелектуального аналізу даних при вирішенні прикладних задач у соціології; приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі аналізу на основі аналізу соціологічної інформації.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Методологія та організація соціологічного дослідження», «Загальна соціологічна теорія», «Економічна теорія».

Зміст. Роль аналітичних досліджень у соціології. Задачі аналізу соціологічних даних. Аналіз текстової інформації в соціології – Text Mining. Аналіз соціологічних даних мережі Інтернет – Web Mining. Комп'ютерна обробка соціологічної інформації в аналітичній платформі Microsoft Power BI. Аналітична платформа Deductor Studio.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Agresti A. Statistical Methods for the Social Sciences /A. Agresti. – New Jersey: Prentice Hill, 2009. – 609 p.

2. Azen R., Walker C. M. Categorical Data Analysis for the Behavioral and Social Sciences / R. Azen. – Taylor and Francis Group, 2011. – 296 p.

3. Zhang Q. Visual Analytics and Interactive Technologies: Data, Text and Web Mining Applications IGI Global / Q. Zhang. – 2010. – 362 p.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій:

- лекції (тематична, проблемна);
- лабораторні заняття (традиційні, робота в малих групах).

Методи оцінювання:

- поточний контроль (перевірка індивідуальних завдань, тестування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.10. Назва. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СОЦІОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ ТА ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2021/2022.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Шуст Н.Б., проф., д-р соц. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: створення й організацію роботи соціологічної служби в Україні як відділу у складі компанії та як окремої юридичної служби; ринок соціологічних служб; рекламну діяльність соціологічної служби; взаємодію суб'єктів соціологічного дослідження; методiku організації та проведення досліджень.

Ознайомлення з основними етичними категоріями та поняттями професійної етики; формування у студентів системи знань та уявлень про професійну етику соціолога; засвоєння основних положень та принципів кодексів професійної поведінки та етики.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Філософія», «Методологія та організація соціологічного дослідження».

Зміст. Організаційні моделі, програма діяльності соціологічної служби; стратегічний та робочий плани дослідження; організація роботи інтерв'юерів; методика дослідження практик академічної доброчесності у ЗВО України; використання Інтернету для отримання соціологічної інформації; підсумкові документи соціологічного дослідження. Виникнення та історичні етапи розвитку професійної етики. Теоретико-методологічні засади професійної етики соціолога. Історія етичних учень. Мораль і моральна свідомість. Основні моральні цінності та категорії етики. Професійна мораль у житті сучасного суспільства. Професіоналізм як моральна риса особистості. Професійні стандарти фахової діяльності соціолога. Кодекси професійної етики як засіб саморегулювання професійної діяльності. Етика соціолога у світлі ціннісних вимог до наукової діяльності. Деонтологія в контексті роботи соціолога. Духовно-моральний портрет соціолога. Професійний етикет соціолога. Етика професійного спілкування. Етичні проблеми професійної діяльності: сутність та різновиди.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бралатан В.П. Професійна етика. Навч. посіб. / В.П. Бралатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г. Здирко. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 252 с.

2. Дороніна М.С. Соціологія (візуалізація основних положень): навч. посіб. / М.С. Дороніна, Л.О. Сасіна. – Х.: Вид-во ХНЕУ. – 2011. – 172 с.

3. Калашнікова Л.В. Організація діяльності соціологічних служб: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Л.В. Калашнікова. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – 216 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);
– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.11. Назва. ОСНОВИ ДЕМОГРАФІЇ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2021/2022.

Семестр. IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Пирожков С.І., завідувач кафедри статистики та економетрії, проф., д-р. екон. наук, акад. НАН України.

Результати навчання. Формування системи знань щодо сутності демографічних процесів і явищ, на основі дослідження різних типів, загальних і специфічних закономірностей та принципів відтворення населення, засвоєння знання про розвиток і динаміку народонаселення.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Соціальна структура суспільства», «Методологія та організація соціологічного дослідження», «Методи аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації».

Зміст. Демографія як наука. Історія розвитку демографії. Загальна теорія народонаселення. Джерела інформації про населення. Методика демографічних досліджень. Відтворення та розміщення населення як основні показники в демографії. Соціально-демографічний склад населення та проблеми його якості. Чисельність і структура населення. Етнічна демографія. Вплив релігії на розвиток народонаселення. Шлюб і сім'я. Народжуваність і репродуктивна поведінка. Тривалість життя і смертність як демографічні категорії. Міграція населення. Демографічна статистика. Демографічне прогнозування. Демографічна політика. Сучасні тенденції демографічного розвитку та їх регулювання.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Муромцева Ю.І. Демографія: Навчальний посібник / Ю.І. Муромцева. – К.: Кондор, 2014. – 300 с.

2. Муромцева, Ю.І. Демографія [Електронний ресурс]: додаток до книги на CD / Ю.І. Муромцева. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 2014.

3. Пальян З.О. Демографія: навч. посіб. для студентів ВНЗ / З. О. Пальян; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. Київський університет, 2014. – 222 с. **Заплановані навчальні заходи та методи викладання.** Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові / тематичні); семінарські /практичні заняття.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне / письмове опитування, творчі завдання , презентації тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.12. Назва. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ОБРОБКИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДАНИХ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2022/2023.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Белова М.О., доц., канд. фіз.-мат. наук, доцент кафедри вищої та прикладної математики.

Результати навчання. Формування системи знань з математичних методів обробки соціологічних даних.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Базові знання з «Математики» рівня повної загальної середньої освіти, «Методологія та організація соціологічного дослідження», «Методи аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації».

Зміст. Шляхи та умови застосування математичних методів в соціологічних дослідженнях. Поняття вимірювання в соціології. Загальна схема роботи дослідника. Основні характеристики шкал вимірювання. Поняття вибірки. Поняття генеральної сукупності. Характеристика обсягу вибірки. Формування вибірки. Форми представлення експериментальних даних. Числові характеристики розподілу. Закони розподілу випадкової величини. Загальні принципи перевірки статистичних гіпотез. Етапи прийняття статистичного рішення. Потужність критеріїв. Класифікація задач та методів їх розв'язання. Непараметричні критерії, що використовуються для оцінки відмінностей між двома вибірками за рівнем деякої ознаки, вимірюваної кількісно: Q - критерій Розенбаума; U - критерій Манна - Уїтні; ϕ^* - критерій (кутове перетворення Фішера). Непараметричні критерії, що використовуються для оцінки відмінностей між двома, трьома та більше вибірками за рівнем деякої ознаки, вимірюваної кількісно: S - критерій тенденцій Джонкіра; H - Крускеля- Уолліса. Поняття зсуву. Критерії для порівняння показників, вимірюваних на одній і тій самій вибірці: T - критерій Вілкоксона, G - критерій знаків. Критерії для визначення зсуву деякої ознаки на основі вимірювань в трьох або більше умовах на одній і тій самій вибірці респондентів: χ_r^2 - критерій Фрідмана, L - критерій тенденцій Пейджа. Порівняння емпіричного розподілу з

теоретичним. Критерій χ^2 - Пірсона для порівняння емпіричного розподілу з теоретичним. Обробка даних за критерієм Колмогорова-Смірнова. Порівняння двох і більше емпіричних розподілів. Багатофункціональні критерії. Поняття кореляційного зв'язку між досліджуваними величинами. Класифікація кореляційних зв'язків. Групування даних для кореляційного аналізу. Коефіцієнт кореляції Спірмена. Коефіцієнт кореляції Пірсона. Експертні оцінки. Рангово-бісеріальний коефіцієнт кореляції Спірмена та Кендала. Можливості та умови застосування, обробка даних із застосуванням рангової кореляції для виявлення зв'язку між двома ознаками. Призначення та опис парного кореляційного аналізу. Виявлення криволінійного кореляційного зв'язку між двома ознаками. Побудова графіка кореляційного поля.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Василенко О.А. Математично-статистичні методи аналізу у прикладних дослідженнях: навчальний посібник / О.А. Василенко, І.А. Сенча / – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. –166 с.

2. Паніотто В. І. Статистичний аналіз соціологічних даних / В.І. Паніотто, В.С. Максименко, Н.М. Харченко. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2009. – 270 с.

3. Сальнікова С.А. Математичні методи в соціології / С.А. Сальнікова // Тести із соціології. – Луцьк: Ключі; Волинська обл.друк. – 2012. – С. 39–55.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Лекції, практичні заняття .

Методи оцінювання.

– поточний контроль (контрольні роботи, опитування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.13. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ТОРГІВЛІ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2022/2023.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Губицький Л.В., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни «Соціологія економіки та торгівлі» у студентів повинно бути сформовано систему знань про теоретичні засади соціології економіки та торгівлі, передумови її виникнення, тенденції функціонування та розвитку; історію соціологічних досліджень економіки та торгівлі; специфіку методів дослідження економічних і торговельних процесів в Україні та світі.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Історія соціологічної думки», «Загальна соціологічна теорія», «Економічна теорія», «Основи демографії», «Методи аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації».

Зміст. Концептуальні засади становлення соціології економіки та торгівлі. Економічна суб'єктність людини. Поведінковий вимір економічного життя людини. Ризик в структурі економічної поведінки людини. Господарсько-економічні спільноти. Господарсько-економічні організації. Соціальні інститути економіки. Соціальний інститут власності. Соціальний інститут домашнього господарства. Соціологічний аналіз ринку праці. Соціальні показники і методика вимірювання рівня життя населення. Феноменологія підприємництва. Культурний вимір економіки. Характеристика світу господарства. Дискретність та єдність господарства та торгівлі.

Рекомендовані джерела та інші ресурси / засоби.

1. Герасимчук А.А. Соціологія бізнесу: навч. посіб. для студ. ВНЗ / А.А. Герасимчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – 276 с.

2. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: підручник / М.П. Лукашевич. – К.: Каравела, 2016. – 280 с.

3. Соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. / авт.: В.І. Волович, М.І. Горлач, В.Г.Кремень. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 808 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, контрольна робота);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.14. Назва. СОЦІОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2022/2023.

Семестр. V.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кравченко А.А., проф., д-р філос. наук, завідувач кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань щодо сутності управлінських процесів і явищ, як особливого виду соціальних відносин. Розуміти механізми процесів, що впливають на спільну діяльність людей, вироблення сучасних критеріїв оцінки ефективності її організації та соціальних наслідків, пошук оптимальних моделей управління і розвитку відповідних засобів і методів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія соціологічної думки», «Методи аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації»,

«Основи демографії», «Організація роботи соціологічної служби та професійна етика».

Зміст. Соціологія управління як наука: предмет, структура, сутність, функції. Еволюція соціологічної теорії управління. Міждисциплінарний та методологічний інструментарій соціології управління. Управління як соціальний інститут, його місце та роль у системі соціальних інститутів. Управління як соціальне явище. Соціологічний фактор в управлінні. Моделі та методи соціального управління. Технологія та механізми процесу соціального управління. Соціальні складові управлінського циклу. Соціологічні аспекти організації управлінської діяльності. Соціальна сутність та принципи стратегічного управління. Соціальна організація в системі управління. Прикладні соціологічні дослідження управління. Державне управління як предмет соціологічного аналізу. Людський ресурс в управлінні. Стиль управління. Соціальні комунікації в управлінні. Управління як маніпулювання. Місце та роль соціальної інформації в управлінні. Соціологічні аспекти культури та етики управління.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бурега В.В. Соціологія управління: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.В. Бурега, О.В. Мазурик, Н.Ф. Селютіна; Донец. держ. ун-т упр. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2014. – 141 с.

2. Димитрова Л.М. Соціологія управління та організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.М. Димитрова. – 2-ге вид., випр. і допов. – К.: Ліра-К; Політехніка НТУУ «КПІ», 2015. – 156 с.

3. Нікон Н.О. Соціологія управління: навч.-метод. посіб. / Н.О. Нікон; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ін-т соц. наук, Каф. соціології. – Одеса: ВМВ, 2014. – 254 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові / тематичні); семінарські /практичні заняття.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне / письмове опитування, творчі завдання , презентації тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.15. Назва. ПОЛІТОЛОГІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2022/2023.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гусєва Н.Ю., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: об'єкт, предмет і методи політичної науки; історичні аспекти розвитку політології; сутність

New Public Management і Good Governance; роль і функції держави в політичній системі суспільства; політичні феномени і політичні цінності; базові політичні ідеології сучасності; основні політичні партії, громадські організації і рухи; новий порядок світового устрою.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Філософія», «Основи демографії».

Зміст. Політика як сфера суспільного життя. Історія становлення та розвитку світової політичної думки. Політична влада та механізм її функціонування в суспільстві. Політична еліта і політичне лідерство. Політична система суспільства і політичний режим. Демократія як «ідеальна» модель світового суспільного устрою. Держава як універсальна форма організації суспільства. Соціально-етнічні спільності та етнополітика. Політичні партії, громадсько-політичні організації та рухи як суб'єкти політики. Партійні системи. Лобізм як соціально-політичне явище. Політична культура і політична соціалізація. Політична ідеологія. Політичні процеси в сучасних державах. Політичний маркетинг і політичний менеджмент. Політична глобалістика і міжнародна політика.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бебик В. М. Політологія. Наука і навчальна дисципліна: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Бебик. – К.: Каравела, 2012. – 495 с.

2. Політологія: наука про політику: підручник для студ. вищ. навч. закл. / М. І. Горlach, В. Г. Кремень. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 840 с.

3. Практикум з навчальної дисципліни «Політологія»: навч.-практич. посіб. / О. М. Кузь, І. В. Жеребяткова, Д. С. Коротков, О. М. Сахань. – Х.: ХНЕУ, 2009. – 208с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (комп'ютерне тестування, опитування, письмові контрольні роботи);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.16. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ПРАЦІ ТА ЗАЙНЯТОСТІ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2022/2023.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ліпін М.В, доц., канд. філос. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Оволодіти основними поняттями та категоріями соціології праці та зайнятості на рівні відтворення і тлумачення для

практичного застосування та втілення в процесі майбутньої професійної діяльності; сприяти засвоєнню теоретичних уявлень про соціальні процеси пов'язані з працею та зайнятістю; ознайомити з науковими підходами до аналізу сучасних проблем виробничих відносин; допомогти студентам усвідомити сутність соціології праці та зайнятості; сприяти розвитку здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у функціонуванні інститутів праці та зайнятості; сформувати у студентів інтерес до самостійного творчого осмислення дисципліни «Соціологія праці та зайнятості» і потребу до прогнозування наслідків процесів, що відбуваються у виробничій сфері; здійснити виховання національної культури та патріотизму; стимулювати прагнення до постійного здобуття нових знань у вивченні теоретичних засад функціонування суспільства.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Соціологія економіки та торгівлі», «Соціальна структура суспільства», «Основи демографії».

Зміст. Вступ. Предмет і зміст соціології праці та зайнятості. Основні етапи розвитку соціології праці та зайнятості. Праця як система суспільних відносин. Соціальні процеси у сфері праці. Соціально-культурні виміри праці. Мотивація трудової діяльності та стимулювання праці. Ринок праці. Зайнятість населення. Трудова поведінка. Соціологічний підхід до аналізу професійного розподілу праці. Праця у неформальному секторі економіки. Якість робочої сили та професійна освіта. Профспілки і програми соціального партнерства. Трудова міграція в сучасному світі. Гендерні аспекти праці і зайнятості. Трудові колективи та організації. Глобальні трансформації у сфері праці та зайнятості. Соціологічна служба та її функції в організації. Організація соціологічних досліджень соціальних процесів у сфері праці та зайнятості. Методи збирання, оброблення і аналізу соціологічної інформації у сфері праці і зайнятості.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Вебер М. Господарство і суспільство: нариси соціології розуміння / М. Вебер; з нім. пер. М.Кушнір. – К.: Вид. дім «Всесвіт», 2017. – 345 с.

2. Дворецька Г.В. Соціологія праці: Навч. посібник / Г.В. Дворецька. – К.: КНЕУ, 2016. – 244 с.

3. Лукашевич М.П. Соціологія праці. Навчальний посібник / М.П. Лукашевич. – К.: Либідь, 2014. – 440 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.17. Назва. НАЦІОНАЛЬНІ ІНТЕРЕСИ У СВІТОВІЙ ГЕОПОЛІТИЦІ ТА ГЕОЕКОНОМІЦІ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2022/2023.

Семестр. VI.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Губицький Л.В, доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці» у студентів повинно бути сформовано розуміння національних інтересів держав у різних регіонах світу в умовах глобалізації й регіоналізму; механізмів реалізації геополітичних та геоekonomічних інтересів; основних термінів, які вживаються при аналізі геополітичних та геоekonomічних інтересів у світовій політиці.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Основи демографії», «Філософія», «Соціальна структура суспільства», «Економічна теорія», «Соціологія економіки і торгівлі».

Зміст. Предмет, об'єкт та завдання дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці». Методологічна основа дисципліни. Періодизація і структура дисципліни. Основні наукові геополітичні категорії і поняття. Геополітичне положення країни: сутність, властивості, значення. Історіографія до дисципліни «Національні інтереси в світовій геополітиці та геоekonomіці». Концептуальні засади формування геополітичних інтересів держав. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці Російської Федерації. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці України. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах держав Південного Кавказу. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії. Геополітичні та геоekonomічні інтереси у відносинах близькосхідних держав. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки, США і Канади. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки. Геополітичні та геоekonomічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії.

Рекомендовані джерела та інші ресурси/засоби.

1. Гергун А.В. Глобальна справедливість. Контроверза універсалізму та партикуляризму / А.В. Гергун. – К.: Наукова думка, 2016. – 213 с.

2. Вплив глобальних фінансів на валютно-фінансову систему України. / За ред. д-ра екон.наук Т.П.Богдан. – К., 2017. – 356 с.

3. Михальченко Н.И. Великий цивилизационный взрыв на рубеже XX-XXI веков / Н.И. Михальченко. – К.: Парламентское издательство, 2016. – 504 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.18. Назва. СОЦІОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гусєва Н.Ю., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: сутність конфлікту, його структуру, причини та функції; фази й особливості механізму виникнення та розгортання конфлікту; стратегії й тактики поведінки у конфлікті, доцільність їх застосування; різновиди психічних впливів у конфлікті; критерії типології конфліктів; сутнісні характеристики конфліктів у різних сферах суспільного життя; умови попередження та альтернативні підходи до розв'язання конфліктів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Політологія», «Соціологія праці та зайнятості», «Національні інтереси у світовій геополітиці та геоekonomіці».

Зміст. Соціологічні теорії про конфлікт як форму соціальної взаємодії. Конфлікт як соціальний феномен суспільного життя. Причини та рушійні сили конфлікту. Класифікація та типи конфліктів. Соціальний конфлікт. Суспільна криза. Динаміка конфлікту та механізми його виникнення. Учасники та суб'єктивна складова конфлікту. Соціально-психологічні та індивідуально-особистісні чинники конфлікту. Соціологія економічних конфліктів. Соціологія досліджень політичних конфліктів. Політична криза. Шляхи запобігання та вирішення конфліктів. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів. Кризи, конфлікти та згода в сучасному українському суспільстві

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Крутін Г.І. Соціологія конфлікту: практикум / Г.І. Крутін, Н.В. Чубур. – К.: КНЕУ, 2010. – 152 с.
2. Тихомирова Є.Б. Конфліктологія та теорія переговорів: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є.Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – Рівне: Перспектива, 2014. – 398 с.
3. Дуткевич Т. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посіб. перевид. / Т. Дуткевич. – К.: Центр учб. л-ри, 2016. – 455 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.19. Назва. СОЦІОЛОГІЯ СПОЖИВАННЯ ТА ДОЗВІЛЛЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. VII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Литвин Н.М., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Ознайомлення студентів з широким спектром проблем, які стосуються процесу споживання та дозвілля усіх прошарків суспільства, а також особливостями споживання та специфікою розвитку соціології споживання та дозвілля як галузевої соціологічної теорії, основними категоріями та поняттями, якими оперує соціологія споживання. Крім того, розкрити місце та роль споживання у структурі суспільства.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Соціологія праці та зайнятості», «Правознавство», «Економічна теорія», «Соціологія економіки та торгівлі».

Зміст. Соціологія споживання та дозвілля як наука. Теоретичні основи вивчення соціології споживання та дозвілля. Споживач в соціокультурному полі. Торговий та дозвіллевий простори як соціальне поле. Споживання як стиль життя. Соціальні інститути як регулятори поведінки. Міжнародний консюмерський рух, як складова соціології споживання. Споживання в соціальних спільнотах. Моделі індивідуальної і споживчої поведінки. Кількісні дослідження поведінки споживачів. Якісні дослідження поведінки споживачів. Поведінка споживачів в умовах ринкової економіки. Концепція суспільства споживання на сучасному етапі.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Ларіна Я.С. Поведінка споживача / Я.С. Ларіна, А.В. Рябчик. – К.: Академвидав, 2014. – 300 с.

2. Зарубіжна соціологія (XX – початок XXI ст.): хрестоматія / за ред. В.Г. Городяненка. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2009. – 656 с.

3. Скибінський С.В. Поведінка споживачів у маркетингу: навч. посіб. / Укоопспілка; Львівська комерційна академія. – Л.: ЛКА, 2009. – 260с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи та критерії оцінювання.

- поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.20. Назва. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Мостова І.В., канд. психол. наук, ст. викл. кафедри психології

Результати навчання. Сформувані знання про основний понятійний апарат соціальної психології; роль соціально-психологічних досліджень у вирішенні практичних завдань суспільства; методи соціально-психологічного дослідження масових соціальних процесів та колективів. Знання про суть та нові напрями дослідження теоретичних проблем психології особистості, зокрема проблеми самосвідомості, мотивації, творчої діяльності; розвиток гуманітарних напрямів у психології особистості в Україні. Навчитися вирішувати ділові ситуації, спираючись на свої творчі здібності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Соціологія конфлікту», «Соціологія споживання та дозвілля».

Зміст. Соціальна психологія як наука. Методологія соціально-психологічного дослідження. Психологія взаємодії людей. Психологія взаємин людей. Соціально-психологічні закономірності спілкування. Психологія міжособистісного сприйняття і взаєморозуміння. Соціальна психологія особистості. Психологія малої групи. Психологія етнічних спільнот. Психологія соціальних класів. Психологія натовпу. Психологія політики. Психологія релігій. Духовний потенціал людини. Психологічний вплив.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси /засоби.

1. Андрєєва Я. Соціальна психологія: Навч.-метод. комплекс для студ., які навчаються на спец. «Практична психологія» / Я. Андрєєва / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин: Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2012. – 46 с.

2. Гапон Н. Соціальна психологія. Навчальний посібник / Н. Гапон. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 366 с.

3. Корнєв М.Н. Соціальна психологія: підручник / М.Н. Корнєв. – К., 2012. – 225 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій:

- лекції (оглядові, тематичні, проблемні, лекції-конференції, лекції-дискусії);
- практичні заняття (тренінги, презентації, дискусії, робота в малих групах, моделювання ситуацій, кейс-стаді).

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування усне / письмове опитування; перевірка підготовленого есе / дайджесту / огляду / звіту / конспекту / презентації /

розрахунково-графічної роботи / проекту / справи / задачі / ситуаційні завдання тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.21. Назва. СОЦІОЛОГІЯ МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2023/2024.

Семестр. VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гусєва Н.Ю., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: сутність і природу масової комунікації; структуру і елементи системи масової комунікації; роль комунікації в механізмі забезпечення стійкості соціуму; теоретичні і прикладні моделі масової комунікації; соціокультурні передумови формування і розвитку ЗМК; місце масової інформації в діяльності ЗМК; роль, засоби, функції, форми, види і методи масової комунікації в конкурентному середовищі, а також в житті індивіда і соціуму в цілому; основні засоби і методи впливу ЗМІ на масову аудиторію, їх маніпулятивні можливості; інформаційно-психологічні впливи та їх результати (медіа-ефекти); форми і види регуляції відносин у діяльності ЗМК; співвідношення професійних факторів і факторів груп інтересів в реальній діяльності інформаційних органів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія соціологічної думки», «Методологія та організація соціологічного дослідження», «Соціологія конфлікту», «Соціологія споживання та дозвілля», «Прогнозування соціально-економічних процесів».

Зміст. Соціологія масових комунікацій в системі соціологічного знання. Виникнення масових комунікацій в суспільстві: функціональний підхід. Основні соціологічні теорії та моделі масових комунікацій. Комунікатор та аудиторія ЗМК як об'єкт соціологічного дослідження. ЗМК як соціальний інститут та соціальна підсистема. Інформаційне суспільство та глобалізація комунікативних процесів. Internet у системі масової комунікації. Соціальні інтереси суб'єктів масової комунікації. Форми та формати масової комунікації. Ефекти масової комунікації та ефективність діяльності ЗМК. Громадська думка як стан масової свідомості. Інформаційно-психологічний вплив та маніпулятивний потенціал ЗМІ в контексті масової свідомості. Засоби масової інформації та політика: моделі та способи взаємодії. Методи соціологічного дослідження ЗМІ та масової комунікації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Владимиров В.М. Хаос – Розуміння – Масова комунікація / В.М. Владимиров. – К.: КиМУ, 2009. – 365 с.

2. Зернецька О.В. Глобальна комунікація: монографія / О.В. Зернецька. – К.: Наукова думка, 2017. – 350 с.

3. Коновець О.Ф. Масова комунікація: теорії моделі технології: навч. посіб. / О.Ф. Коновець. – К.: ЛГУ, 2009. – 266 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.22. Назва. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ.

Тип. Обов'язкова.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022.

Семестр. I-IV.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гамов В.Г., Заслужений працівник освіти України., зав. кафедри фізичної культури; Короп М.Ю., доц., канд. пед. наук, доцент кафедри фізичної культури; Самоленко Т.В., доц., канд. наук фіз. вих. і спорту, доцент кафедри фізичної культури; Бойко О.Г., доц. кафедри фізичної культури; Чайченко Н.Л., доцент кафедри фізичної культури.

Результати навчання. Надання необхідного обсягу знань, умінь і навичок використання засобів фізичної культури та спорту для підтримки й зміцнення здоров'я нині та в майбутній трудовій діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Фізична культура» рівня повної загальної середньої освіти.

Зміст. Історія організації. Наукове обґрунтування фізичного виховання та спортивного тренування. Основи професійно-прикладної фізичної підготовки. Основи здорового способу життя. Організація лікарського контролю та самоконтролю у фізичному вихованні. Гігієнічні основи фізичної культури та спорту. Баскетбол. Волейбол. Футбол. Настільний теніс. Бадмінтон. Фітнес. Аеробіка. Самбо. Атлетична гімнастика. Плавання. Загально-фізична підготовка. Фізична реабілітація.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бойко О.Г., Яценко О.В.. Фізичне виховання. Футбол. «Спеціальна фізична підготовка студентів футболістів». Методичні рекомендації до практичних занять / О.Г. Бойко, О.В. Яценко. – Київ: КНТЕУ, 2018. – 16 с. (в електронному вигляді)

2. Самоленко Т.В., Ковальова А.О., Дембіцька О.О., Гордійчук Б.В. Фізичне виховання. «Загальна фізична підготовка». Методичні рекомендації

до практичних занять / Т.В. Самоленко, А.О. Ковальова, О.О. Дембіцька, Б.В. Гордійчук. – Київ: КНТЕУ, 2018. – 28 с.

3. Хапсаліс Г.Л., Янченко І.М., Апайчев О.В. Фізичне виховання. Фітнес. «Елементи йоги в фітнес» / Г.Л. Хапсаліс, І.М. Янченко, О.В. Апайчев. – Київ: КНТЕУ, 2018. – 26 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Практичні заняття та тренування.

Методи оцінювання.

– поточний контроль – здача нормативів;

– підсумковий контроль (залік).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.23. Назва. СТАТИСТИКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. III-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Головач Н.А., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри статистики та економетрії; Рязанцева В.В., доц., канд. ф.-м. наук, доцент кафедри статистики та економетрії; Іванченко Н.О. доц., канд. екон. наук, доцент кафедри статистики та економетрії; Міщенко Я.О. канд. екон. наук, доцент кафедри статистики та економетрії; Антонюк О.А. ст. викл. кафедри статистики та економетрії;

Результати навчання. Формування теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів суспільного життя, оволодіння методами статистичного аналізу. Формування вмінь: проводити статистичні дослідження, обчислювати узагальнюючі показники, будувати статистичні таблиці, графіки, виявляти закономірності та тенденції розвитку досліджуваних явищ.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Загальний курс «Математика».

Зміст. Методологічні засади статистики. Організація статистики в Україні. Міжнародні статистичні організації. Інформаційне забезпечення статистичного дослідження. Узагальнення і систематизація статистичних даних. Абсолютні та відносні величини. Узагальнюючі статистичні показники. Аналіз закономірності розподілу. Вибірковий метод статистичного дослідження. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Аналіз часових рядів, тенденцій розвитку та прогнозування. Індексний метод статистичного аналізу.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Горкавий В.К. Статистика: навч. посіб. – вид. 2-ге, перероб. і доп. / В.К. Горкавий – К.: Алерта, 2012. – 608 с.

2. Стегней М.І. Статистика: кредитно-модульний курс: навч. посіб. / М.І. Стегней, І. О. Іртищева. – К.: Кондор, 2013. – 305 с.
3. Мармоза А.Т. Теорія статистики: підручник / А.Т. Мармоза. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 592 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота.

Методи оцінювання

- поточний контроль (комп'ютерне тестування, опитування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.24. Назва. ЕТНОСОЦІОЛОГІЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. III-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гусєва Н.Ю., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: специфіку предмета та об'єкта етносоціології; визначення фундаментальних категорій етносоціології та їх специфіку; основні етапи розвитку етносоціології як науки; концепції утворення та розвитку етнічних явищ; особливості протікання етнічних процесів; процеси формування ідентичності етнічних спільнот у суспільстві; особливості етнічної самоідентифікації особистості; специфіку процесів етнічної мобільності; внутрішні і зовнішні умови розвитку етнічних спільнот; особливості впливу об'єктивних та суб'єктивних чинників на розвиток етнічних явищ; методи етносоціології як науки.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Основи демографії», «Філософія», «Соціальна структура суспільства», «Політологія», «Методологія та організація соціологічного дослідження».

Зміст. Етносоціологія в системі соціологічного знання. Етапи становлення та сучасного розвитку етносоціології: ідейні витoki та основні школи. Етнос та етнічність: основні підходи. Сутність нації: підходи щодо визначення, моделі формування, характерні риси. Етногенез та його чинники. Етнічні процеси. Етнічна мозаїчність людства. Етнічна і національна ідентичність особистості та етнічних спільнот. Етнічна (національна) психологія. Основні риси розмежування етносу. Етнічна і національна стратифікація та мобільність. Корінні нації, етнічні та національні меншини. Міжетнічні відносини як предмет етносоціологічного аналізу. Етноцентризм та націоналізм як соціальні технології та фобії. Соціологічне дослідження міжетнічних шлюбів. Міжетнічні та національні конфлікти. Етнонаціональні процеси в сучасній Україні: стан та перспективи розвитку. Основні методи збору етносоціологічної інформації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Євтух В.Б. Етносоціологія. Довідник / В.Б. Євтух. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – 205 с.

2. Ляпіна Л.А. Етносоціологія: навч. посіб. / Л.А. Ляпіна. – Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2013. – 307 с.

3. Євтух В.В. Етносоціологія. Етнічна динаміка українського суспільства / В.В. Євтух. – К.: Знання, 2009. – 280 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.25. Назва. СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. III-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Камінський С.І., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та фінансів підприємства, нач.навч. відділу.

Результати навчання. Набуття студентами знань щодо теоретичних положень та методологічних засад регулювання сукупності економічних відносин, які виникають в суспільстві та направлені на забезпечення повної зайнятості, соціальної справедливості та соціального прогресу.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Економічна теорія», «Загальна соціологічна теорія»

Зміст. Концептуальні основи соціальної економіки. Соціальна політика держави. Соціально-трудова відносина зайнятості. Людський капітал у соціально-орієнтованій економіці. Політика доходів населення та заробітної плати у соціально-орієнтованій економіці. Соціальне страхування та партнерство. Соціальне підприємництво. Економіка соціальної сфери. Соціальна безпека. Моніторинг соціальної сфери.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби.

1. Парфанович І.І. Соціальна діагностика : курс лекцій / І.І. Парфанович. Тернопіль: ТДПУ, 2010. – 182 с.

2. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.Є. Гусак, А.А. Ткманова. – К: ТОВ «Підприємство «Ві Ен Ей», 2017 – 188 с.

3. Кліменко О.М. Соціальна економіка: навч. посіб. / О.М. Кліменко, М.А. Мащенко. – Харків: ХНЕУ, 2013. – 147 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання

традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій:

– лекції (оглядова / тематична / проблемна / бінарна / дуальна / лекція із заздалегідь запланованими помилками);

– семінарські / практичні / лабораторні заняття (тренінг / презентація / дискусія / комунікативний метод / модерація / моделювання ситуацій / «мозкова атака» / тренажерні завдання / робота в малих групах інше).

Методи оцінювання.

– поточний / модульний контроль (тестування; усне / письмове опитування; перевірка у / дайджесту / конспекту / розрахунково-графічної роботи / проекту / вправи / задачі / ситуаційного завдання тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська

4.26. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. III-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Морозов А.Ю., доц., д-р філос. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: сутність та зміст основних законів, категорій та понять соціології особистості; основні напрямки та школи соціологічної думки; основні теоретичні концепти соціології особистості; соціальну теорію антропогенезу і соціогенезу; соціальну теорію соціалізації; соціальну структуру діяльності і поведінки; соціальну специфіку цінностей і норм та їх роль в становленні особистості; динаміку розвитку європейського суспільства; переваги і недоліки демократичних і тоталітарних типів суспільств як підґрунтя для розкриття особистісного потенціалу людини.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія соціологічної думки», «Філософія», «Основи демографії».

Зміст. Особистість як об'єкт соціологічної думки. Теорії особистості в соціології та психології. Психологічні теорії особистості. Психоаналіз (Фрейд, Юнг, Фромм, Салліван). Біхевіоризм (Б.Скіннер, Дж.Доллард, А.Бандура и др.). Екзистенційна психологія (К.Роджерс, А.Маслоу, К.Левин и др.). Брендінг і архетипи. Соціологічні теорії особистості. Еволюційний функціоналізм. (Л.Гумплович, А.Гобино, Ш.Эйзенштадт и др.). Інтераціоналізм. (Ч.Кули, Дж.Мід, Р.Мертон, Р.Дарендорф и др.). Рольова концепція особистості у вітчизняній та зарубіжній психології (Т.Парсонс, Р.Мертон, И.С.Кон, В.А.Ядов). Соціогенез людини як міждисциплінарна проблема. Антропогенез. Соціогенез: історичний зміст та основні етапи. Спільнота і суспільство (Ф. Тьоніс). Еволюція та революція. Роль революцій в історії суспільства. Неолітична революція. Індустріальна революція. Інформаційна революція. Транс-гуманізм та його перспективи. Дарвінізм та

його критика. Соціальний дарвінізм. Ігрова теорія походження суспільства. Homo ludens.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Барвінський А.О. Соціологія: курс лекцій для студ. вищ. навч. закл. / А.О. Барвінський. – К.: ЦНЛ, 2017. – 327 с.

2. Злобіна О.Г., Тихонович В.О. Особистість сьогодні: адаптація до суспільної нестабільності / О.Г. Злобіна, В.О. Тихонович. – К., 2016. – 233 с.

3. Лукасевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії / М.П. Лукасевич, М.В. Туленков. – К. 2011. – 256 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові /тематичні), семінарські /практичні заняття.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне та письмове опитування, вирішення соціологічних задач тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.27. Назва. СОЦІОЛОГІЯ РЕКЛАМИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. IV-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Лісун Я.В., доц., канд. економ. наук., доцент, в.о. зав. кафедри журналістики та реклами.

Результати навчання. Формування системи прикладних знань студентів щодо поняття і сутності соціології реклами; виникнення і розвитку реклами як соціального явища, соціального інституту, соціальної технології; основних понять реклами як комунікаційного процесу; поняття інформаційного забезпечення реклами; рекламних-планів як компонентів системи маркетингового планування; засобів аналізу ефективності реклами; змісту і напрямів рекламних досліджень; специфіки організації рекламної кампанії, типів та етапів рекламних кампаній; проблем ефективності рекламних кампаній з позиції соціальної взаємодії.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Економічна теорія», «Правознавство».

Зміст. Сутність соціології реклами та основні підходи до її розуміння. Ролі та функції реклами в сучасному суспільстві, їх різновиди та еволюція. Реклама як комунікаційний процес. Соціологічні підходи до копірайтингу реклами. Засоби поширення реклами у суспільстві. Система управління рекламою.

Поведінка споживачів як предмет соціологічного аналізу. Соціологічні дослідження у сфері реклами.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Інформатизація і модернізація соціокультурної сфери суспільства: взаємодія та розвиток: монографія / О.С. Онищенко, В.М. Горючий, В.І. Попик та ін.; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – 206 с.

2.Ортинська В. В. Маркетингові дослідження: підручник / В.В. Ортинська, О.М. Мельникович. – 2-ге вид., допов. – К.: КНТЕУ, 2015. – 435 с.

3.Соціальна реклама: навч. посіб. / Д.О. Олтаржевський; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т журналістики, каф. реклами та зв'язків з громадськістю. – К.: Центр вільної преси, 2016. – 118 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядова/тематична); практичні заняття (презентація/ виконання тренувальних вправ, творчі індивідуальні завдання).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, письмове опитування, перевірка та обговорення підготовленої презентації, індивідуального творчого завдання);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.28. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. IV-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гусева Н.Ю., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: об'єкт і предмет соціології громадської думки; структуру, етапи розвитку, компоненти, функції громадської думки; особливості розвитку громадської думки як соціального феномена і як соціального інституту; закономірності зародження та механізми функціонування й розвитку громадської думки у сучасному суспільстві; загальні аспекти використання феномену громадської думки в політичній та економічній діяльності; вплив засобів масової комунікації на формування громадської думки та основні сфери їх взаємодії; особливості взаємопроникнення громадської думки і пропаганди, реклами, публік релейшенз; соціально-психологічні аспекти функціонування та методи вивчення громадської думки; методологію вивчення громадської думки; техніку та процедуру соціологічного дослідження громадської думки.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія соціологічної

думки», «Філософія», «Соціальна структура суспільства», «Політологія».

Зміст. Соціологія громадської думки в структурі соціологічного знання. Зародження уявлень про громадську думку. Становлення сучасних підходів до вивчення громадської думки в ХХ-ХХІ столітті. Природа громадської думки як стану масової свідомості. Громадська думка як соціальних інститут. Структура громадської думки: суб'єкти, об'єкти та канали висловлювання. Функції громадської думки. Процеси формування, функціонування та вираження громадської думки в соціальній системі. Форми прояву та критерії ідентифікації громадської думки. Специфіка громадської думки різних соціальних спільнот. Громадська думка як оціночне судження. Громадська думка в економічній діяльності. Практичні аспекти дослідження громадської думки в політичній сфері суспільства. Громадська думка та пропаганда, реклама, PR. Дослідження соціального настрою і соціального самопочуття населення. Особливості інституціоналізації громадської думки в сфері культури. Особливості громадської думки у посткомуністичних суспільствах. Специфіка використання соціологічних методів збирання інформації у вивченні громадської думки

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бойко І.І. Соціологія: навч. посіб. / І.І. Бойко. – К.: Сталь, 2018. – 410 с.
2. Ципко С.Ю. Соціологія громадської думки: навч. посіб. / С.Ю. Ципко. – Чернівці: Рута, 2009. – 64 с.
3. Нельга О.В. Соціологія громадської думки. Курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О.В. Нельга. – К.: Видавництво Шейніної О.В., 2009. – 186 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.29. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ВІРТУАЛЬНОГО ПРОСТОРУ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. IV-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кухта М.П., д-р.соц.наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання.

Знання теоретико-методологічних засад соціологічного дослідження комунікацій у віртуальному просторі; знання основних концепцій електронних комунікацій; вміння розробляти програму дослідження в мережі

Інтернет; вміння вирізняти соціальні проблеми віртуальної комунікації та ставити відповідні дослідницькі завдання.

Обов'язкові попередні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Соціальна структура суспільства», «Методологія та організація соціологічних досліджень».

Зміст. Особливості розвитку віртуального соціального простору. Характерні риси користувачів віртуальних соціальних мережі та груп. Формування та розвиток Інтернет-спільнот. Соціальна структура та соціальна стратифікація в віртуальному просторі. Вплив Інтернету та Інтернет-спільнот на соціальні інститути та соціальні процеси фізичної реальності. Становлення і розвиток інформаційного суспільства. Специфіка девіантної поведінки у віртуальному просторі. Діяльність радикальних угруповань в віртуальному просторі. Особливості економічної поведінки в мережі Інтернет. Нові види комунікації та споживання. Особливості проведення соціологічних досліджень у мережі Інтернет.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Галіч Т. Пріоритетність освітніх та комунікаційних практик використання студентами мережі Інтернет / Т. Галіч // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2010. – № 891. – С.188–191. [Електронний ресурс] : Режим доступу до джерела : http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/vkhnu/Soc_dos/.

2. Goldberg I. Internet Addictive Disorder / I. Goldberg. [Cited 2012, 12 June]. – Available from : <http://www.psycom.net/iadcriteria.html>.

3. Головатий М. Ф. Соціологія політики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: МАУП, 2016. 504 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.30. Назва. ФОКУС-ГРУПОВИЙ МЕТОД В СОЦІОЛОГІЇ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. IV-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ліпін М.В, доц., канд. філос. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Зміст основних методів емпіричного соціологічного дослідження; практичне значення застосування основних методологічних положень соціологічної теорії; основні види якісних та кількісних методів соціології; соціальні та соціально-психологічні процеси і взаємодії, що відбуваються в ході фокус-груп; основні принципи і поняття методології якісного соціологічного дослідження; соціальний контекст фокус-групового

соціологічного дослідження.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Методологія та організація соціологічного дослідження».

Зміст. Місце фокус-груп серед інших методів. Фокус-групи як поєднання різних методів дослідження. Проблематика масової свідомості при використанні методу фокус-групи. Дизайн дослідження та теми. Зміст тематичного плану. Технічні умови забезпечення фокус-групи. Види фокус-групових інтерв'ю. Критерії відбору респондентів. Документація фокус-груп. Ролі та функції модератора. Групова динаміка. Етичні параметри проведення фокус-групи. Аналіз результатів, кодування. Проведення фокус-груп з дітьми.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? / О. Богдан; Посібник-довідник. – К.: Дух і Літера, 2015.– 324 с.

2. Методика проведення фокус-груп: Методичні рекомендації для студентів спеціальності «журналістика» ВДПУ / Укл. Лапшин С.А. – Вінниця: ВДПУ, 2016. – 28 с.

3. Сірий Є. В. Соціологія: Загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві терії / Є.В. Сірий; навч. посіб. – К.: Атіка, 2015. – 245 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.31. Назва. СОЦІАЛЬНИЙ ТА КОРПОРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ОРГАНІЗАЦІЇ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. V-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Деєва Н.Е., проф., д-р екон. наук, професор кафедри менеджменту; Миколайчук І. П., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту.

Результати навчання. Формування у майбутніх соціологів комплексної системи спеціальних знань у сфері соціального та корпоративного менеджменту, уміння аналізувати та систематизувати соціальні проблеми у суспільстві та в організації, використовувати концепції, моделі та системи корпоративного управління, а також аналізувати їх вплив на діяльність корпоративних підприємств.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Основи

демографії».

Зміст. Концепція формування та розвитку системи соціального менеджменту. Управління соціальними процесами та їх сутність. Соціальна організація в структурі соціального менеджменту. Системна методологія управління соціальними процесами. Людина на ринку праці та її соціальний захист. Управління міграційними процесами в суспільстві. Моніторинг соціальних процесів і соціально-статистична діагностика. Ідеологія соціального партнерства в суспільстві. Соціальні аспекти управління трудовим колективом. Соціальні аспекти формування організаційної та управлінської культури. Теоретичні основи корпоративного управління. Інфраструктура корпоративного середовища. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління. Організаційний механізм корпоративного управління. Тактичне і стратегічне управління корпораціями. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління. Ефективність та якість корпоративного управління.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Ігнат'єва І.А. Корпоративне управління : підручник / І.А. Ігнат'єва, О.І. Гарафоновна. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 600 с.

2. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / А.А. Свинчук, А.О. Корнецький, М.А. Гончарова, В.Я. Назарук, Н.Є. Гусак, А.А. Туманова. – К.: ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. – 188 с.

3. Поважний О.С. Корпоративне управління: підручник / О.С. Поважний, Н.С. Орлова, А.О. Харламова. – К.: Кондор, 2013. – 244 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та інноваційних методів викладання: лекції (проблемні, тематичні, дуальні, лекції-конференції) практичні заняття (тренінги, майстер-класи, розрахунково-аналітичні та творчі задачі, ситуаційні, аналітичні та практичні вправи, модерація, симуляція, вебінари рольові ігри, брейнстормінг, тренінги), виїзні заняття, використання елементів дистанційного навчання.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, опитування, перевірка вирішення ситуаційних вправ, дайджестів та есе, виконання практичних та аналітичних вправ, захист індивідуальних та групових проектів);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.32. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ ТА ВІКУ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. V-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Литвин Н.М., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування у майбутніх фахівців-соціологів гендерної та вікової чутливості при проведенні досліджень, закладення підвалин гендерно-відповідального викладання, опанування студентами головними теоретико-методологічними засадами, понятійним апаратом та методичним інструментарієм гендерного та вікового підходу до аналізу суспільного життя в цілому і економічної сфери зокрема.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Правознавство», «Соціальна структура суспільства», «Методологія та організація соціологічних досліджень».

Зміст. Гендер як соціальний феномен. Еволюція та різновиди феміністичних теорій. Концептуалізація гендеру у чоловічих дослідженнях. Гендерна та вікова соціалізація. Гендер, вік і соціальні взаємодії. Гендер та вік у політичній сфері. Гендер та вік у сімейних відносинах. Гендер та вік у економічному житті. Гендерно-віковий зріз безробіття. Ейджизм. Гендерно-вікова нерівність в оплаті праці. Керівництво: гендерні особливості. Споживча поведінка: фемінні та маскуліні особливості. Рівні можливості: реалії і перспективи. Гендерні особливості злочинної поведінки.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Маєрчик М., Плахотнік О., Ярманова Г. Гендер / М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманова. – К.: Критика, 2013. – 220 с.

2. Гендерні медійні практики: Навчальний посібник із гендерної рівності та недискримінації для студентів вищих навчальних закладів / Колектив авторів. – К.: 2014. – 206 с.

3. Горошко Е.И. Информационно-коммуникативное общество в гендерном измерении: Монография / Е.И. Горошко. – Х.: ФЛП Либуркина Л.М., 2009. – 816 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.33. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. V-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Губицький Л.В., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: сутність соціальних процесів громадської діяльності, її місця та ролі у житті людини та суспільстві; причини виникнення та існування законів суспільної взаємодії, типологію форм соціальних комунікацій, залучених до прийняття та реалізації рішень у сфері економіки та політики, культури та освіти; національні та міжнародні громадські організації, їхню участь в світовому суспільному русі; особливості впливу економіки на різні сфери суспільного, духовного, культурного життя суспільства; конкретні практики громадських організацій, які існують в Україні.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Правознавство», «Соціологія управління та організації».

Зміст. Теоретико-методологічні основи соціологічного аналізу громадських організацій. Соціальні аспекти формування громадських організацій. Громадські організації як практика консолідації суспільства. Інституціональна архітектура громадських організацій. Культурна ідентичність як організуючий принцип громадських організацій. Дискурс соціальних нерівностей в діяльності громадських об'єднань. Громадські організації доби інформаційного суспільства. Глобальні та локальні громадські організації. Мережевий вимір громадських організацій. Соціальні аспекти діяльності консьюмерських організацій. Творчі громадські об'єднання: соціальний вимір. Громадські об'єднання по захисту прав дітей та жінок. Громадські об'єднання соціального захисту осіб з особливими потребами. Соціологічний аналіз екологічного руху.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бойко І.І. Парадигмальний погляд на соціальні зміни / І.І. Бойко. – К.: Сталь, 2015. – 239 с.

2. Герасимчук А.А. Соціологія бізнесу: навч. посіб. для студ. ВНЗ / А.А. Герасимчук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – 276 с.

3. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: Підручник / М.П. Лукашевич. – К.: Каравела, 2016. – 280 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.34. Назва. СОЦІОЛОГІЯ МІСТА ТА СЕЛА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. V-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кизименко І. О., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань щодо комунікативного аспекту урбанізаційних процесів в світі, та зокрема в Україні, як загального знаменника їх еволюції, ілюстрації соціальної нерівності в містах та селах, ефективності чи неефективності управління, джерелом соціальної напруги, соціальних конфліктів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Соціальна структура суспільства», « Основи демографії», «Загальна соціологічна теорія».

Зміст. Соціологія міста та села як спеціальна соціологічна теорія. Місто та село як об'єкт комплексного вивчення. Еволюція соціологічних теорій розвитку міста і села. Історія становлення українського міста та села. Формування міського та сільського соціуму. Урбанізація та міські агломерації. Місто як соціально-просторовий феномен. Соціальна структура та етносоціальні процеси в місті та селі. Девіантна поведінка та соціальний контроль у місті та селі. Соціокультурне конструювання міста. Економічна соціологія села. Соціологічні методи в дослідженні міста та села. Місто та село в умовах глобалізації. Соціологія управління сучасним містом.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Соціологія міста: навчальний посібник / за заг. ред. О.К. Міхеєвої / О. Міхеєва, Л. Малес, В. Середа, М. Соболевська. – Донецьк: Ноулідж, 2014. – 463 с.

2. Соціологія: підручник / В.М. Піча, А.Г. Хоронжий, І.П. Магазинщикова та ін.; за ред. В.М. Пічі. – 2-ге вид., стер. – Львів: Магнолія плюс; Львів: Новий Світ-2000, 2015. – 277 с

3. Тарабукін Ю.О. Соціологія міста: Тексти лекцій / Ю.О. Тарабукін. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2009. – 348 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові/тематичні); семінарські /практичні заняття.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне/письмове опитування, творчі завдання, презентації тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.35. Назва. МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Коноплянникова М.А., канд. екон. наук, доцент кафедри маркетингу.

Результати навчання. Набуття теоретичних знань і практичних навичок з питань вибору методів маркетингового дослідження залежно від цілей діяльності підприємства; організації та проведення кількісних, якісних маркетингових досліджень, експериментів, здійснення аналізу результатів маркетингових досліджень за допомогою прикладних програм.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Методологія та організація соціологічного дослідження», «Економічна теорія».

Зміст. Методичні та інформаційні засади проведення маркетингових досліджень. Кількісні маркетингові дослідження. Дослідження якісного характеру. Аналіз маркетингових даних та інтерпретація результатів маркетингових досліджень. Неперервні маркетингові дослідження. Маркетингові дослідження товарів, ринків. Маркетингові дослідження ціни. Дослідження у сфері маркетингових комунікацій. Організація та планування маркетингових досліджень. Сучасні методи дослідження запитів потреб споживачів в соціальних мережах. Інтерпретація результатів досліджень. Обґрунтування доцільності та ефективності обраних маркетингових досліджень з метою досягнення мети підприємства.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Ортинська В.В. Маркетингові дослідження: підручник. 2-е вид. / В.В. Ортинська, О.М. Мельникович. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 436 с.

2. Маркетинг: Підручник / В. Руделіус, О.М. Азарян, О.А. Виноградов та ін: Ред.-упор. О.І. Сидоренко, П.С. Редько. – К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2009. – 422 с.

3. Старостіна А.О. Маркетингові дослідження національних і міжнародних ринків: Підручник. / А.О. Старостіна – К.: ТОВ «Лазарит-Поліграф», 2012 – 480 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

– лекції (проблемні, тематичні, лекції-консультації);

– практичні заняття (кейс-стаді, дискусія, «мозкова атака», моделювання ситуацій, модерація, робота в малих групах, презентація).

Методи оцінювання.

– поточний контроль (перевірка та обговорення підготовлених проектів, захист проектів, індивідуальних творчих завдань);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.36. Назва. СОЦІОЛОГІЯ СІМ'Ї ТА МОЛОДІ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Разіцький В.Й., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: специфіку соціологічного підходу до вивчення сім'ї, шлюбу та виховання; основні етапи розвитку сім'ї та шлюбу; типи сім'ї та шлюбу; моделі сімейного виховання та фактори, що їх обумовлюють; функцій сучасної сім'ї та їх динаміку; характеристики сучасної сім'ї та шлюбу в глобальному соціальному середовищі та в Україні; засади та специфіку соціальної політики в сфері сім'ї та молоді; основні молодіжні проблеми, поняття і категорії; виділяти основні ознаки сучасного політичного життя країни та визначати його вплив на молодіжне середовище; самостійно досліджувати економічний стан та прогнозувати соціально-економічні проблеми молоді на сучасному етапі; аналізувати проблеми молодіжної освіти, що відбуваються в молодіжному середовищі.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія», «Загальна соціологічна теорія», «Основи демографії», «Історія українського суспільства», «Політологія».

Зміст. Вступ до курсу «Соціологія сім'ї як наука». Становлення і розвиток соціології сім'ї як науки. Соціальна сутність сім'ї. Сімейна політика. Життєвий цикл сім'ї. Основні типи сімейної поведінки. Дозвілля сім'ї. Емансипація жінок і сім'я. Сучасна сім'я: проблеми та перспективи. Соціологія молоді як наука. Молодіжна освіта та професійна самореалізація. Молодь у демографічному вимірі. Соціалізація, соціальне самопочуття та соціальна мобільність молоді. Молодіжна сім'я як предмет соціологічного та соціально-психологічного дослідження. Ціннісні орієнтації, культурні потреби та духовний світ молоді. Молодіжна субкультура та контркультура в світі та в сучасній Україні. Молодіжна субкультура та контркультура в світі та в сучасній Україні. Молодь в сфері праці та зайнятості. Молодіжне безробіття. Негативні явища в молодіжному середовищі. Девіантна та делінквентна поведінка молоді.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бабенко Н.Б. Соціологія сім'ї: Навч. посіб. / Бабенко Н.Б. – К.: ДАКККіМ, 2014. – 220 с.

2. Богомаз К.Ю. Соціологія молоді: Навчальний посібник / К.Ю. Богомаз, І.І. Мачуліна, Л.М. Сорокіна. – Дніпродзержинськ: Вид-во ДДТУ, 2015. – 358 с.

3. Вакуленко С.М. Соціологія сім'ї: Навч.-метод. посіб. / С.М. Вакуленко. – Х., 2014. – 180 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.37. Назва. СОЦІОЛОГІЯ ФІНАНСІВ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Бондаренко О.С., проф., д-р екон. наук, професор кафедри фінансів.

Результати навчання. Опанування студентами теоретичних знань і набуття практичних навичок самостійного вирішення питань, пов'язаних із формуванням соціологічного підходу до розкриття фінансових явищ і процесів у суспільстві, оцінкою його впливу на розвиток фінансів та реалізацією стратегічних напрямів удосконалення соціального механізму регулювання фінансових відносин.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Методологія та організація соціологічного дослідження», «Соціологія економіки та торгівлі», «Математичні методи обробки соціологічних даних».

Зміст. Соціологія фінансів як наука. Становлення та розвиток соціології фінансів в умовах інституційних змін. Людина як суб'єкт фінансових відносин. Соціальні інститути та їх роль у фінансовій системі держави. Соціологія податків та податкова культура суспільства. Соціальна політика у системі управління державними фінансами. Соціальна відповідальність та довіра в системі фінансових відносин. Соціологія фінансової поведінки домогосподарств та населення. Соціологія в системі міжнародних фінансів. Соціологія грошово-кредитних відносин та грошова культура суспільства. Фінансовий ринок у системі соціологічних досліджень. Соціологічні підходи в дослідженні фінансових трансформацій. Соціологічні особливості фінансової глобалізації. Суспільство в контексті цифровізації фінансів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси / засоби.

1. Людський розвиток в Україні: соціальні та демографічні чинники модернізації національної економіки / Е.М. Лібанова, О.В. Макарова, І.О. Курило та ін.; за ред. Е.М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2012. – 320 с.

2. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: Монографія / О.В. Макарова; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. – К., 2015. – 244 с.

3. Соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В.І. Волович, М.І. Горлач, В.Г.Кремень та ін. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 808с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій та активних методів навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.38. Назва. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. III-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Іванова О. М., доц., канд. екон. наук, доцент кафедри цифрової економіки та системного аналізу.

Результати навчання. Отримання теоретичних знань та набутих практичних навичок щодо розпізнавання специфіки і організаційних особливостей використання сучасних інформаційних систем і технологій, які застосовуються для соціологічних досліджень та швидкого і якісного управління інформаційними потоками властивих соціологічним процесам.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Загальна соціологічна теорія», «Методи аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації».

Зміст. Значення сучасних інформаційних систем і технологій для соціології. Інформаційні технології в методології соціологічних досліджень. Функціонально-структурне моделювання соціологічних процесів. Комп'ютерні технології MS Office в соціології. Технологія збору соціологічних даних в CRM системах. Інформаційні технології дослідження Інтернет-аудиторій: веб-сайти і веб-додатки. Інформаційні системи OCA і SPSS для соціологічних досліджень. Інформаційні технології Data Mining в соціології.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Дороніна М.С. Соціологія (візуалізація основних положень): навч. посіб. / М.С. Дороніна, Л.О. Сасіна. – Х.: ХНЕУ, 2011. – 171 с.
2. Паніотто В. Методи опитування: підручник / В. Паніотто, Н. Харченко. – К.: Києво-Могилян. акад., 2017. – 342 с.
3. Полторак В.А. Маркетингові дослідження: навч. посібник / В.А. Полторак, І.В. Тараненко, О.Ю. Красовська. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К.: Центр учб. л-ри, 2014. – 342 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і інноваційних методів викладання із використанням

інформаційних технологій: лекції (оглядові / тематичні); семінарські /практичні заняття.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне / письмове опитування, творчі завдання, кейси тощо);

– підсумковий контроль (екзамен)

Мова навчання та викладання. Українська.

4.39. Назва. ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. IV-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Хлонь О. М доцент, канд. психол. наук, доц. кафедри психології.

Результати навчання. Знати основні поняття та категорії психології спілкування. Розуміти структуру та функції феномену спілкування, теорії та техніки аргументації, види психологічних впливів в процесі спілкування. Вміти визначати способи протидії маніпулятивним впливам, психологічні особливості переговорного процесу та поведінки партнерів у взаємодії під час спілкування. Знати особливості спілкування у багатонаціональному суспільстві.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Українська мова» рівня повної середньої освіти.

Зміст. Спілкування як психологічний чинник розвитку людства. Структура процесу сприймання у спілкуванні. Взаєморозуміння людей у процесі спілкування. Техніка аргументації у спілкуванні. Психологія дискусії. Правила і техніки спілкування. Психологія переговорного процесу. Конструктивна взаємодія з опонентами під час переговорного процесу. Поведінка партнерів у взаємодії під час спілкування.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1.Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми,опорні конспекти, методики. Навчальний посібник.– К: Ельга, Ніка-Центр, 2015. – 320 с.

2.Практична психологія. Навчальний посібник для студентів ВНЗ /Корольчук М.С., Корольчук В.М., Миронець С.М. та ін. – К. :Київ.нац.торг.ун-т, 2014

3.Зливков В.Л., Лукомська С.О. Психологія спілкування: інтегративний підхід [навчальний посібник; 2 видання: розширене та доповнене] /В.Л.Зливков, С.О. Лукомська. – К., Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М.,2018. – 353 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (тестування / письмове опитування тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.40. Назва. УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ).

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гопанчук І.Г., доц., канд. філол. наук, доцент кафедри сучасних європейських мов.

Результати навчання. Підвищення рівня комунікативної культури у сфері професійного спілкування в його усній і писемній формах; вироблення навичок практичного володіння мовою в різних видах мовленнєвої діяльності, зумовленої професійними потребами.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Українська мова» рівня повної середньої освіти.

Зміст. Українська мова – національна мова українського народу, державна мова України. Культура ділового мовлення. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Лексика і фразеологія української мови в професійному спілкуванні. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Ділова кореспонденція. Етикет службового листування. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів. Усне ділове спілкування. Риторика і мистецтво презентації.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Гопанчук І.Г., Шашенко С.Ю. Українська мова у діловому спілкуванні: навч. посібн. для вищ. навч. закл. / І.Г. Гопанчук. – К.: КНТЕУ, 2018. – 170 с.

2. Мацюк З., Станкевич М. Українська мова професійного спілкування: навч. посіб. / З. Мацюк, М. Станкевич. – К.: Каравела, 2017. – 352 с.

3. Погиба Л.Г., Гребіниченко Т.О., Голіченко Л.М. Українська мова фахового спрямування: підручник / Л.Г. Погиба, Т.О. Гребіниченко, Л.М. Голіченко. – К.: Кондор, 2017. – 352 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, практичні заняття, самостійна робота. Пояснювально-ілюстративні, дослідницькі, евристичні, проблемні, дискусійні, інтерактивні методи та технології викладання.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.41. Назва. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кизименко І. О., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань щодо тенденцій становлення і розвитку українського суспільства; надання знань про сутність, об'єктивну обумовленість, взаємозв'язок та взаємозалежність соціально-економічних і суспільно-політичних процесів, які характеризували суспільство України протягом найбільш важливих етапів її історичного розвитку та зумовлюють специфіку соціально-економічного, суспільно-політичного і культурного розвитку українського суспільства на сучасному етапі.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Знання предмету «Історія України» на рівні загальної середньої освіти, «Загальна соціологічна теорія».

Зміст. Вступ до дисципліни «Історія українського суспільства». Первісне суспільство на території України. Слов'янський етногенез та суспільні відносини в державі Україна-Русь. Галицько-Волинська держава. Українське суспільство в період Великого Князівства Литовського та Речі Посполитої. Трансформація українського суспільства в добу козацтва. Суспільно-політичні процеси на українських землях за часів козацької держави. Суспільно-економічне становище українських земель у складі іноземних держав наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Суспільно-політичні процеси в українських землях на етапі становлення індустріального суспільства (друга пол. XIX ст.-1914 р.). Українське суспільство в умовах Першої світової війни. Українська національна революція 1917–1921 рр. Українське суспільство у міжвоєнний період (1921–1939 рр.): утвердження тоталітарного режиму та боротьба за Українську державу. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.). Суспільство України в період післявоєнної відбудови 1945 - поч. 1950 рр. Соціально-політичний розвиток України в період «Хрущовської відлиги». Українське суспільство у 70-80-х рр. XX століття. Українське суспільство в період розпаду СРСР і здобуття державної незалежності України (1985-1991 рр.). Суспільно-політичні трансформації у незалежній Україні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник / О.Д. Бойко. – 2-ге вид. – К., 2014.-655с.

2. Історія українського суспільства. Навчальний посібник / І.Д. Дудко, В.Д. Бондаренко, З.І. Зайцева та ін. – К.: КНЕУ, 2013. – 602с.

3. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.] – Черкаси, 2016. – 644 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням

інноваційних технологій: лекції (оглядові/тематичні); семінарські /практичні заняття.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне/письмове опитування, творчі завдання, презентації тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.42. Назва. ЕСТЕТИКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Разіцький В.Й., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Виховання культурно розвинутого студентства, розкриття сутності законів краси і гармонії, щоб майбутні фахівці не мислили стереотипами, а могли гідно спілкуватися на мистецькі теми, сформували розуміння якості та відчуття довершеності, отримали мотивацію до поглиблення знань і професійних якостей.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. Знання предмету «Історія України» на рівні загальної середньої освіти.

Зміст. Проблемне поле естетики як науки та навчальної дисципліни. Історія становлення та розвитку естетичної думки. Основні естетичні категорії. Естетична свідомість та її структура. Естетика літератури. Мистецтво як засіб естетичного розвитку. Естетика в житті людини і суспільства.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби

1. Гуцаленко Л.В. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. / Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М.М. Коцупатрий. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 424 с.

2. Левчук Л.Т., Панченко В.І., Оніщенко О.І., Кучерюк Д.Ю. Естетика: Підручник / За ред. Л.Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 520 с.

3. Прилуцька А.Є. Культурологія (культурологія, етика, естетика): навч. посіб. / А.Є. Прилуцька. – Харків: Торсінг плюс, 2009. – 288 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.43. Назва. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кравченко А.А., проф., д-р. філос. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Розуміння значення національного культурного надбання слугує вагомим підґрунтям для формування національної свідомості майбутніх спеціалістів, становлення патріотично налаштованих громадян держави.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія України».

Зміст. Культурна спадщина України: зміст, засади та принципи збереження. Археологічні пам'ятки культурної спадщини України. Церковно-монастирська спадщина України. Фортеці та замки України. Міста та історико-архітектурна спадщина України. Природна та етнокультурна спадщина України. Визначні пам'ятні місця та меморіали України. Музеї та колекції України.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби

1. Зотов В.М. Українська та зарубіжна культура: словник культурологічних термінів: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / В.М. Зотов, А.В. Клімачова, В.О. Таран. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264с.

2. Поливач К.А. Культурна спадщина та її вплив на розвиток регіонів України: монографія / К.А. Поливач. – К.: Ін-т географії, 2012. – 208 с.

3. Рутинський М.Й. Замковий туризм в Україні: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.Й. Рутинський; Львів. нац. ун-т. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 430 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, колоквиуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.44. Назва. ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Разіцький В.Й., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософських та соціальних наук.

Результати навчання. Формування у студентів системного, цілісного уявлення про основні закони ораторського мистецтва як науки, спрямованої на розвиток інтелекту, та культури мовлення майбутнього фахівця.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія»

Зміст. Ораторське мистецтво як навчальна дисципліна. Теорія мовлення – методологічна основа ораторського мистецтва. Красномовство. Основи ораторської майстерності. Оратор і аудиторія. Основні правила та вимоги

підготовки оратора до публічного виступу. Основи техніки мовлення. Фігури мовлення в ораторському мистецтві.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво. Постановка голосу й мовлення: навч. посібник / Ю.П. Єлісовенко. – К.: Атіка, 2009. – 204 с.

2. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво: підручник. / Р.С. Кацавець. – К.: Алерта, 2014. – 238 с.

3. Олійник О. Риторика: навч. посіб. для студ. вузів / О. Олійник. – К.: Кондор, 2009. – 170 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (опитування, колоквіуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.45. Назва. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Губицький Л.В., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. У результаті вивчення дисципліни «Релігієзнавство» у студентів повинно бути сформовано розуміння закономірностей формування та функціонування раних, етнічних, світових релігій у різних регіонах світу в умовах глобалізації й регіоналізму; механізмів права на свободу совісті; основних термінів, які вживаються при аналізі релігійної поведінки людини і спільноти.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Історія України», «Філософія».

Зміст. Предмет, об'єкт та завдання курсу «Релігієзнавство». Релігієзнавство як вчення про релігію. Взаємозв'язок теологічного і філософського підходів до вивчення релігії. Основні теорії походження релігії. Джерела архаїчної релігійності. Особливості первісних релігійних поглядів. Характерні риси язичницької релігії у різних народів світу. Особливості давньослов'янського язичництва. Історичні передумови виникнення християнства. Ідейні джерела християнського віровчення. Православ'я як різновид християнства. Історія виникнення та становлення православ'я. Католицизм – один із основних напрямків християнства. Основні етапи історії католицизму в Європі. Історія виникнення та становлення інституту папства. Втілення ідеї відновлення християнської єдності. Місце і роль унії у пробудженні національної свідомості українців. Історичні умови виникнення протестантизму. Період

Реформації. Зародження буддизму, історія та географія його розповсюдження. Витоки українського православ'я. Прийняття християнства та перетворення його в державну релігію князем Володимиром. Біблія як священна книга. Історія виникнення та структура Старого Заповіту.

Рекомендовані джерела та інші ресурси/засоби.

1. Армор М.К. Провідник до Біблії: часи, сюжети / М.К. Армор. – ВБФ «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2017. – 336 с.

2. Бремер Т. Церква та імперія. Нарис історії російського православ'я Т. Бремер. – К.: Дух і Літера, 2018. – 264 с.

3. Говорун К. Мета-еклезіологія. Хроніки самоусвідомлення Церкви / К. Говорун. – К.: Дух і Літера, 2018. – 328 с.

Заплановані навчальні заходи та методи навчання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання

– поточний контроль (опитування, колоквиуми, тестування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.46. Назва. СВІТОВА КУЛЬТУРА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. II-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кизименко І.О., доц., канд. істор. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про світовий культурний процес, засвоєння загальнолюдських культурних цінностей, формування її моральних і естетичних потреб.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Історія України».

Зміст. Вступ до дисципліни «Світова культура». Поняття культури. Виникнення культури і мистецтва у первісному суспільстві. Культура і мистецтво Стародавнього Єгипту та Месопотамії. Культура Стародавньої Індії. Культура Стародавнього Китаю. Специфіка японської культури. Антична культура та мистецтво. Культура арабо-мусульманського світу. Середньовічна культура. Культура доколумбової Америки. Культура і мистецтво доби Відродження. Культура епохи бароко. Західноєвропейська культура та мистецтво XVIII ст. Західноєвропейська культура та мистецтво XIX ст. Модерн та авангард. Провідні тенденції розвитку сучасної світової культури. Постмодерн. Місце та роль України в розвитку світової культури.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Латигіна Н.А. Іслам: шлях крізь століття: монографія / Н.А. Латигіна. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 360 с.

2. Греченко В.А. Історія світової та української культури з тестовими завданнями: довідник для школярів та студентів / В.А. Греченко, І.В. Чорний. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 416 с.

3. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. / за ред. І.І. Тюрменко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 170 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські, практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (опитування, колоквиуми, тестування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.47. Назва. ЛОГІКА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. III-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Гудков С.О, доц., канд. філософ. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування і вдосконалення логічної культури мислення студентів, розвиток у них абстрактного і критичного мислення, формування логічного мислення як засобу пізнання навколишнього світу та самого себе, регулювання інтелектуальної діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Філософія», «Загальна соціологічна теорія».

Зміст. Логіка як наука та її значення. Поняття як форма мислення. Судження та відношення між ними. Запитання і відповіді. Закони формальної логіки. Умовивід. Логіка наукового пізнання. Логічні основи доведення та спростування.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Павлов В.І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументаціях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.І. Павлов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 408с.

2. Алфьоров С.М. Логіка для юристів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С.М. Алфьоров. – Київ: КНТ: Дакор, 2011. – 131с.

3. Тофтул М.Г. Логіка: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. / М.Г. Тофтул. – К.: Академія, 2006. – 400с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій, круглі столи, конкурси, олімпіади.

Методи оцінювання.

- поточний контроль (проекти, опитування);
- підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.48. Назва. МАРКЕТИНГ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. III-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Харченко Т.О., доц., канд. екон. наук., доцент кафедри маркетингу.

Результати навчання. Формування у студентів сучасної системи поглядів, спеціальних знань та вмінь у галузі маркетингу, набуття практичних навичок маркетингової діяльності, які дали б можливість використовувати методологію та інструментарій маркетингу у майбутній діяльності щодо ефективного досягнення стратегічних та оперативних цілей підприємства.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Економічна теорія», «Загальна соціологічна теорія».

Зміст. Сутність та зміст маркетингу. Види маркетингу. Маркетингове середовище, його структура, фактори формування. Маркетингове поняття ринку та сегментації ринку. Стратегії сегментації. Поведінка споживачів: характеристики типів споживачів, моделювання споживчої поведінки. Товар у системі маркетингу. Життєвий цикл товару. Конкурентоспроможність товарів на ринку. Товарна марка, упаковка, сервіс у системі маркетингу. Ціна та цінова політика в системі маркетингу: мета та завдання. Фактори ціноутворення. Цінові стратегії. Маркетингова збутова діяльність. Фактори вибору каналу розподілу підприємством. Електронні канали розподілу. Система маркетингових комунікацій. Комунікаційна модель. Розробка програми рекламної діяльності. Засоби стимулювання збуту. Прямий маркетинг. Цілі та засоби зв'язків з громадськістю. Особливості проведення виставок. Бренд та процес його створення. Інші синтетичні засоби маркетингових комунікацій. Сутність концепції інтегрованих маркетингових комунікацій. Управління маркетинговою діяльністю. Підсистема інформаційного забезпечення маркетингової діяльності. Маркетингова інформація. Структура процесу маркетингових досліджень. Опитувальний лист. Підсистема планування та організації маркетингової діяльності. Контроль маркетингової діяльності.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Маркетинг у галузях і сферах діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 535 с.

2. Балабанова Л.В. Маркетинг: підручник / Л.В. Балабанова. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: КНЕУ, 2011. – 543 с. – (Школа маркетингового менеджменту).

3. Маркетинг: Підручник / А.О. Старостіна, Н.П. Гончарова, Є.В. Крикавський та ін.; за ред. А.О. Старостіної. – К.: Знання, 2009. – 1070 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання.

– лекції – оглядова, тематична, проблемна, лекція-консультація, лекція-конференція.

– практичні заняття – презентація, дискусія, комунікативний метод, модерація, «мозкова атака», метод кейс-стаді, робота в малих групах, інше.

Методи оцінювання:

– поточний контроль – тестування; усне, письмове опитування; перевірка та обговорення підготовленого у, дайджесту, звіту, презентації, задачі, ситуаційні завдання, творчої олімпіади тощо;

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.49. Назва. ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. IV-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Кравченко А.А., проф., д-р. філос. наук, професор кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань щодо сутності гуманітарної політики держави, її основних принципів, завдань та шляхів реалізації. Розуміти особливості реалізації гуманітарної політики в різних сферах українського суспільства, вміти обирати найоптимальніші шляхи здійснення гуманітарної політики в культурній, освітній, науково-технологічній, екологічній, релігійній, ідеологічній, інформаційній, молодіжній та інших галузях гуманітарної політики.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Політологія», «Соціологія управління та організації», «Політологія».

Зміст. Визначення та зміст гуманітарної політики. Міжнародні аспекти гуманітарної політики. Глобалізаційні та євроінтеграційні впливи на гуманітарну сферу України. Формування української загальнонаціональної ідеології. Інформаційний простір в системі гуманітарної політики держави. Гуманітарна безпека держави. Гуманітарна політика в екологічній сфері. Політика розвитку культури в державі. Впровадження гуманітарної політики держави в освітній галузі. Державна політика в науково-технологічній сфері. Державна молодіжна політика. Проблеми реалізації політики у сфері охорони здоров'я населення. Держава і релігійне життя суспільства. Етнополітичні проблеми гуманітарної політики. Пошук ефективної парадигми мовної політики для сучасної України. Державна політика в туристичній та курортній галузях. Державна політика у сфері фізичної культури та спорту. Реалізація прав і свобод людини та громадянина в українському суспільстві. Політична культура громадян як основа дієвої гуманітарної політики.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Дерєга В.В. Соціальна і гуманітарна політика. Навч. посібник / В.В. Дерєга. – Миколаїв: Видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 178 с.

2. Лукашевич М.П. Гуманітарна політика: сутність, напрями та шляхи реалізації / М.П. Лукашевич. – К.: ІПК ДСЗУ, 2015. – 26 с.

3. Суспільний розвиток та соціально-гуманітарна політика держави: навч. посіб. / Руденко О.М. [та ін.]; Кабінет Міністрів України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К.: Інтерсервіс, 2014. – 167 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних і нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій: лекції (оглядові/тематичні); семінарські/ практичні заняття.

Методи оцінювання:

– поточний контроль (тестування, усне/письмове опитування, творчі завдання, презентації тощо);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.50. Назва. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. VI-VIII

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ільїна А.О., канд. екон. наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування.

Результати навчання. Формування у студентів компетентностей у сфері державної служби, набуття практичних навичок і вмінь стосовно розв'язання завдань державної служби, зокрема підготовки пропозицій щодо формування державної політики та управління персоналом державних органів.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Правознавство», «Статистика», «Соціологія економіки та торгівлі», «Політологія», «Соціологія управління та організації», «Електронне урядування».

Зміст. Державна служба та державний службовець. Система управління державною службою. Вступ на державну службу. Призначення на посаду державної служби. Службова кар'єра. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність державних службовців. Державна служба та громадянське суспільство. Оцінювання результатів службової діяльності державних службовців. Етична поведінка державних службовців. Управління конфліктами в діяльності державних службовців. Гендерні аспекти державної служби. Державна служба в країнах ЄС. Ротація кадрів державної служби, її види та інші зміни державно-службових відносин. Форми роботи з кадрами державної служби. Етика державних службовців та протидія корупції на державній службі. Основні етичні принципи державної служби. Моделі державної служби: відкрита американська та закрита європейська, їх характеристика. Ефективність державної служби. Державна служба в Україні.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Громадянські компетентності у професійній освіті державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Збірник методичних матеріалів для системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування / за заг. ред. Н.Г. Протасової, Ю.О. Молчанової. – К.: НАДУ, 2016. – 308 с.

2. Державна служба: підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президенті України; редкол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), О.Ю. Оболенський (заст. голови), С.М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К.; Одеса: НАДУ, 2013. – Т. 2. – 348 с.

3. Особливості публічного управління та адміністрування: Навчальний посібник / Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В.В. – К.: КНУКіМ, 2016. – 167 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематичні, проблемні) з використанням мультимедійних засобів; практичні заняття (традиційні, тренінгові завдання, аналітичні доповіді, презентація проектів управлінських рішень, тестування).

Методи оцінювання:

– поточний контроль (опитування, тестування, кейс-стаді, ділові гри, індивідуальні завдання, модульні контрольні роботи);
– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.51. Назва. ДІЛОВИЙ ПРОТОКОЛ ТА ЕТИКЕТ.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. VI-VIII.

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Радченко С.Г., доц., доцент кафедри філософії, соціології та політології; Красільнікова О.В. канд. істор. наук., доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Ознайомлення з основними поняттями дипломатичного та ділового протоколу, етикету і церемоніалу, а також сукупністю специфічних норм, правил і умовностей здійснення дипломатичних взаємодій між офіційними представниками держав і міжнародних організацій та в міжнародній підприємницькій діяльності.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни: «Правознавство», «Соціологія економіки та торгівлі», «Організація роботи соціологічної служби та професійна етика».

Зміст. Дипломатичний та діловий протокол та етикет як засіб реалізації міжнародної діяльності; норми і традиції дипломатичного протоколу в діяльності дипломатичних представників; міжнародна ввічливість держав; протокольні аспекти проведення дипломатичних та ділових заходів; культура дипломатичного та ділового спілкування; етикет гостинності; діловий імідж; діловий етикет як засіб організації професійної поведінки; правила поведінки поза службу; дипломатичний та діловий протокол і національні особливості.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підруч. / О.П. Сагайдак. – 2-ге вид., випр. – К.: Знання, 2012 – 262 с.

2. Станчев М.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навч.-метод. Посіб / М.Г. Станчев. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – 96 с.

3. Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет: Навч. посіб. / О.Г. Подворна. – Острого: Видав. Наці. Унів «Острозька академія», 2014. – 236 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції з використанням мультимедійних засобів, семінарські заняття з використанням сучасних інтерактивних технологій, круглі столи, конкурси, олімпіади.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (проекти, опитування);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.52. Назва. СОЦІАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2022/2023, 2023/2024.

Семестр. VI-VIII

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Ліпін М.В., доц., канд. філос. наук, доцент кафедри філософії, соціології та політології.

Результати навчання. Формування системи знань про: зміст основних категорій і понять дисципліни; практичне значення застосування основних положень соціального лідерства для управлінської діяльності; основні теоретичні напрямки вивчення феномену лідерства; типологію типів та стилів соціального лідерства; основні соціально-культурні детермінанти формування соціального лідерства; специфічні риси соціального лідерства в економіці, політиці та освіті.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Філософія», «Історія України», «Політологія».

Зміст. Вступ. Соціальне лідерство: сутність, предмет, функції. Сутність соціального лідерства та його місце в соціально-гуманітарному дискурсі професійних компетенцій майбутнього спеціаліста. Виникнення та розвиток феномену «лідерство». Передумови виникнення лідерства стародавньому світі. Розвиток філософських поглядів на соціальне лідерство в ХХ ст. Соціальна природа лідерства. Соціальне лідерство як визначальна умова існування та розвитку людини і суспільства. Типи соціальних зв'язків. Людина як суспільна істота. Відчужені форми соціальних зв'язків. Аксиологічні основи соціального лідерства. Етичні орієнтири соціального лідерства. Антропологічні виміри лідерства. Спільнота як простір розвитку особистості. Соціальні суперечності в діяльності колективів.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Андрушків Б.М. Основи менеджменту / Б.М. Андрушків, О.Є. Кузмін. – Львів: Світ, 2015. – 294 с.

2. Дідковська Л.Г., Гордієнко П.Л. Історія вчень менеджменту: Навчальний посібник / Л.Г. Дідковська, П.Л. Гордієнко. – К.: Алерта, 2018. – 309с.

3. Туленков М.В. Сучасні теорії менеджменту: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.В. Туленков. – К.: Каравела, 2012. – 304 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Лекції, семінарські заняття з використанням інноваційних технологій.

Методи оцінювання.

– поточний контроль (опитування, письмові контрольні роботи);

– підсумковий контроль (екзамен).

Мова навчання та викладання. Українська.

4.53. Назва. ІНОЗЕМНА МОВА.

Тип. За вибором.

Рік навчання. 2023/2024

Семестр. VII-VIII

Лектор, вчене звання, науковий ступінь, посада. Бербенець Л.І., доц. кафедри іноземної філології та перекладу; Гуща Г.В., канд. пед. наук., доц. кафедри іноземної філології та перекладу; Строкань Н.О., ст. викл. кафедри іноземної філології та перекладу; Дячук Л. С., канд. філолог. наук, доц. кафедри іноземної філології та перекладу.

Результати навчання. Формування у студентів іншомовної комунікативної компетентності для забезпечення ефективного спілкування у навчальному та професійному середовищах.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)»

Зміст. Формування мовленнєвої, мовної, лінгвосоціокультурної та прагматичної компетентностей, необхідних для успішної професійно орієнтованої комунікації іноземною мовою.

Оволодіння термінологією сфери права в межах наступних тем: Міжнародне право. Торговельне право. Порівняльне право. Судовий процес та арбітраж.

Правознавство. Юридична практика. Законодавство, що регулює діяльність компаній, створення та управління компаніями. Основні зміни в діяльності компаній. Продаж товарів. Договір купівлі-продажу. Контракти: укладання контрактів, засоби судового захисту, передача прав власності і права третіх сторін. Інтелектуальна власність. Правові норми для підписання угод. Договір застави. Правові норми в питаннях заборгованості. Взаємовідносини між боржниками і кредиторами. Антимонопольне право.

Рекомендовані джерела та інші навчальні ресурси/засоби.

1. Amy Krois – Lindner and TransLegal. International Legal English. Second edition. A course for classroom or self study use / Amy Krois – Lindner and TransLegal. – Cambridge University Press, 2011. – 336 p.

2. Нітенко О.В. Німецька мова для студентів-юристів: навчальний посібник / О. В. Нітенко. – Київ: КНТ, 2008. – 176 с.

3. Бербенець Л.І. English Course in Business Law / Англійська мова комерційного права: Навч. посіб. / Л.І. Бербенець. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 229 с.

Заплановані навчальні заходи та методи викладання. Практичні заняття, самостійна робота. Традиційні та інноваційні методи і технології навчання.

Методи оцінювання:

- поточний контроль (опитування, тестування, контрольні роботи, перевірка презентацій);

- підсумковий контроль (екзамен письмовий).

Мова навчання. Англійська, німецька, французька, українська.

ЗМІСТ

Вступ	2
1. Загальна інформація	3
1.1. Назва та адреса.....	3
1.2. Опис закладу (зокрема тип і статус).....	3
1.3. Академічні органи.....	5
1.4. Академічний календар.....	6
1.5. Перелік запропонованих освітніх програм.....	6
1.6. Вимоги щодо прийому, у т.ч. мовна політика та процедури реєстрації.....	10
1.7. Механізми для визнання кредитної мобільності та попереднього навчання (неформального та інформального).....	10
1.8. Політика розподілу кредитів ЄКТС (інституційна кредитна рамка).....	11
1.9. Механізми академічного управління.....	11
2. Ресурси та послуги	11
2.1. Студентський відділ кадрів.....	11
2.2. Умови розміщення/забезпечення проживання.....	12
2.3. Харчування.....	12
2.4. Вартість проживання.....	13
2.5. Фінансова підтримка для студентів.....	13
2.6. Медичні послуги.....	14
2.7. Страхування.....	14
2.8. Умови для студентів з обмеженими можливостями та особливими потребами.....	15
2.9. Навчальне обладнання.....	15
2.10. Організація мобільності студентів за освітніми програмами.....	19
2.11. Обов'язкові чи вибіркові «вікна мобільності».....	21
2.12. Інформація про види дипломування (спільного, подвійного, багатостороннього).....	21
2.13. Члени консорціуму/партнерства та їх ролі.....	21
2.14. Мовні курси.....	23
2.15. Можливості для проходження практики.....	23
2.16. Навчання на робочому місці.....	25
2.17. Умови для занять спортом і відпочинку.....	25
2.18. Студентські організації.....	25
3. Освітня програма	26
4. Інформація про освітні компоненти (дисципліни)	41

